

NÉPLAP

Tizenhat oldal — Ára 1 forint

Boldog
karácsonyi ünnepeket!

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 293. SZÁM.

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK!

1947. DECEMBER 25. CSÜTÖRTÖK

Békesség az embereknek

Hta: Szabó István
országgyűlési képviselő

A karácsony a béke és szeretet ünnepe. A család összejön és távol a munka zajától, a mindennapok gondjaitól, átadja magát az ünnep áhitatának. A gyerekek vidáman énekelnek a karácsonyi alatt születésnap és békeségéről.

A baj ott van, hogy még nem mindenki tud örülni a szeretet ünnepén. Ahol légyjobban kellene a karácsonyi ajándék, mert a gyerekek rongyosak, éhesek rendszerint onnan hiányzik a fa alá rakott cipő, vagy ruhadarab. Ez a még ma is fennálló helyzetet következő munkával változtatni kell és a jövő azzal biztos, hogy fáradozásunk teljes siker fogja koronázni.

Karácsonykor még szoktunk emlékezni azokról, akik nem vehetnek részt a család ünnepén. Arról beszélünk, hogy a hiányzó családtagokat merre vettette a sors, hol töltte a szent estét. A háború vihara sok apát, testvért, férjét szakított el kedves hozzátartozóitól, közülük sokan elpusztultak, vagy még nem tértek haza.

Nemcsak a tényeket kell azonban megállapítanunk, hanem meg kell keresni az okokat is: miért vitték el őket, kinek az érdekében mentek harcolni? Ma már mindenki előtt világos lett, hogy a nagybirtokosok és nagytulajdonosok ezeket távoli tájakra, ott tették tönkre a harcosokat és az itthon maradt családokat, mert csak így tudták milliókat keresni. Tisztán kell látnunk, hogy a háború nem földöntúli intézkedésre robbant ki, hanem emberek kézzel, tervszerűen, önző érdekből. Az emberek kezében van a béke és a háború sorsa, kiharcolhatják maguknak a tartós, építő békét is. Annál inkább, mivel a lakosság 93 százaléka a háború csak katasztrofális áldozatot jelent.

A magyar demokrácia ma annak a frontnak az élvonalában küzd, amely a békét teremt meg, politikai és gazdasági intézkedéseket az az elv irányítja, hogy milliók akaratát nem lehet alárendelni többé egyesek meggazdagodásának. Azzal, hogy a földbirtokosoktól elvettük a földet, államosítottuk a bankokat és iparunk nagy részét, a háborús kalandorok csoportját gyengítettük. Kivettük a kezükből azt a lehetőséget, hogy néhány pénzember dönthessen a nép érdekében.

A békét nemcsak óhajtanunk kell, hanem a jámbor óhajokból meg kell teremtenünk a mai nyugalmunk. Akik az óhajokat nem kapcsolják össze a békéért való gyakorlati munkával, azok félrevezetik saját magukat és a befolyásuk alatt álló embereket. A népből azt az illúzió ébresztik, mintha céltudatos erővel, a népi erők egységes har-

Munkásegységet követel Debrecen szociáldemokrata és kommunista dolgozóinak színe-java

A két munkáspárt közös aktiválése harcot hirdetett a jobboldali egységbontók ellen

A debreceni munkásmozgalmat történetében a keddi délutáni fordulópontra jelent. Közös veszélyekben, közös szenvedésekben gazdag harcok mult és a felszabadulás óta eltöltött idő tanulságait vonják le a Kommunista Párt és Szociáldemokrata Párt legjobbjai: egymás ellen hadakozva nem jutnak semmire, csak a reakciónak tesznek jó szolgálatot. Munkásegységre, a két munkáspárt szoros szövetségére van szükség, hogy saját sorsukon javítsanak és a népfelhangos reakciót izzé-porrá törjék.

A Villanygyár emeleti tágas helyiségében egymás után érkeznek a munkásosztály képviselői: vezetői, Kemény kézszerítéssel, Barátság-gal és Szabadság-gal köszöntik egymást és megfogalmazták egy új köszöntés is: „Munkásegység!” Az üzemi és szakszervezet dolgozók, az értelmiség, a kisiparosok és kiskereskedők legjobbjai gyűlekeznek a nagy eseményre: a debreceni munkásegység megteremtésére. A terem falain a jelszavak mutatják a tennivalókat. „Eljen a munkásosztály megbonthatalan egysége, a harmadik út, az osz-

Egy osztályhoz tartozunk!

Sass Sándor bevezetőjében a szakszervezeti egység jelentőségét méltatja. Kévs kivétellel együtt dolgoztunk az illegális alatt — mondja —, ha valamelyikünk a Kommunista Pártba ment, vagy a Szociáldemokrata Pártba maradt, ez nem jelentett osztálykülönbséget, mert egy osztályhoz tartozunk! Ha két pártban is vagyunk, az út közös, egyet akarunk és ha közös nevezőre jutunk, akkor megszüntetjük nyomorúságunkat. — Nem romboló, hanem építő kritikával akarom illetni a saját pártom vezetését — folytatja emelt hangon —. Nem lehet célunk az, hogy munkásarisztokratákat fejlesszünk magunknak. Mostani vezetőink nemhogy megvalósították volna a munkásegység egyedül helyes útját, a két munkáspártot egymás ellen akarják harcoltatni. Az olyan pártvezetőket, akiknek az egység nem kell, akiket is el kell távolítani, ha ez nekik nem tetszik. Munkásegység és munkás-paraszt szövetség viheti előre csak a demokráciát.

A hatalmas taps mutatja, hogy Sass elvtárs a dolgozók tömegeinek szíve szerint beszél.

Ménkes János polgármesterhelyettes széles áttekintést nyújt felszólalásában a demokratikus

front világszerte megindult támadásáról, különösen pedig a francia és olasz példa nagy tanulságairól. Az imperialisták és minden országban fellelhető zsoldosok igyekeznek kettészakítani a munkásosztályt. A magyar munkásmozgalmat legjobban ellenségei megszőkött ugyan, de ők maradtak még drólo barátai. Fellelhetők Debrecenben is, ők azok, akik meggátolják a szakszervezet munkáját, a közös pártnapokat, konkolty hintenek a két munkáspárt közé, ugyanakkor nyugatos katonatiszteket állítanak be a pártmunka legfőbb helyeire. Ne hivatkozzanak arra, hogy 20 éves mozgalmi multjuk van, mert nem az a fontos, hogy honnan jön, hanem hogy hová megy valaki. Látnunk kell: a hároméves terv nem megy úgy előre, ha egymás ellen áskálódunk, így nem lehet a munkás-ság életszínvonalát emelni, a drágaságot és a reakciót letörni. Országosan felismerték ezt a két munkáspárt tömegei és most megindulnak a helyes úton a debreceni dolgozók is.

Elsőnek Balogh Lajos villanygyári munkás szól a bevezető előadásokhoz. Rámutat arra, hogy a gyárban a munkás egység mindaddig a legszorosabb volt, míg il-

letéketlen kezekkel hozzá nem nyultak. A munkásegység felbomlása az üzem rovására ment. Nem tudták jó néhány közös feladatukat megoldani. Ezért félre kell állítani az egység megbontóit és meg kell teremteni a két párt szoros, harcoss egységét.

Dr. Kiss Sándor, rendőrszázados sajnálattal állapítja meg, hogy hiába hoz a Szociáldemokrata Párt központja jó határozatokat, Debrecenben ezek nem valósulnak meg. Aki pedig ellenvéleményt mer hangoztatni, fegyelmű ele állítják vagy felüggesztik párttagságát. Rosenfeld Miksa tanár meghatóttan köszönti a közös értekezletet, a dolgozók többéves kívánságának teljesülését. Az értekezlet mutatja: vannak, akik helyesen gondolkoznak! Nagyobb öntudatra van szükség ahhoz, hogy elérjük a munkásmozgalmat közös nagy céljait.

A szocializmushoz nem vezet el a harmadik út

Mező Gyula, a SZIM egyik vezetője éles szavakkal fordul egyes szociáldemokrata vezetők felé. A maguk hatalmát, érdekeit védik, a Kommunista Párt ellen izgatnak, a testvérpárt erőszakosságáról beszélnek, közben ők iratnak alá az állásbajuttatókkal reverzalist. Az a feladatunk, hogy a szociáldemokrata tömegeket tudatosítsuk: a szocializmus felé nem vezet el semmiféle harmadik út, oda csak a szoros munkásegység vezet. Husi József, vagongyári munkás a jugoszláv népi egység példáját mutatja, majd Gondos Pál a francia események kapcsán kijelenti:

akik a munkásosztály ellen fordították a fegyvereket, azokat nem tekintjük szociáldemokratáknak. Nem szabadunk együttműködni — mondja határozottan — a munkásegység felbontóival, nekünk nem kell a francia szocialisták útja, nem ismerjük el a harmadik utat. Nem tűrhetjük el, hogy saját soraikban legyenek olyanok, akik osztályukat árulják el. (Viharos taps). A szociáldemokraták örömmel üdvözlik ezt az első lépést és azt kívánják, hogy ilyen közös megbeszélések legyenek az üzemekben és a kerületi szervezetekben.

A Szociáldemokrata Párt baloldali marad

Szilágyi Kálmán, a Szociáldemokrata Párt egyik vezető harcosa éles szavakkal itéli el azokat, akik nem képesek a munkásegység megszilárdítására. A Szociáldemokrata Párt tekintélyes részében jelenléti ki — megvan a jó szándék arra, hogy a Kommunista Párttal barátságban együttműködjenek. A többiek, akik ezt nem akarják, nem szavaztak a szociáldemokrata pártba, mert a munkásosztály ügyét meg akarják fúrni. Lássunk tisztán: van egy hatalmas baloldali szociáldemokrata réteg, amely nem kommunista, de együtt akar működni a Magyar Kommunista Párttal. Ha nálunk egyesek a kommunista ellen harcolnak, akkor nem csak a kommunistaikkal találják magukat szemben, hanem a szocialista tömegekkel is. Sokan azt hiszik, hogy a Szociáldemokrata Párt, jobb felé akarja vinni a ma-

gyar demokráciát, de ezek vegyék tudomásul: a Szociáldemokrata Párt baloldali mozgalom. Nem engedjük, hogy jobboldali legyen a pártunk, a Szociáldemokrata Párt baloldali marad! A munkásosztály és a munkás egység érdekében harcoltunk a jobboldali szociáldemokraták ellen!

Mérkus Vince, dohánygyári munkás felszólalása után Kovács Ödön a debreceni SZIM titkára mondja el: amikor marxista szem. náriumot hallgattak egy elvtárs lakásán, a titkár behívatta az irodába és fejükre olvasta, hogy baloldali frakciót szerveznek. Minden szocialista tudja, hogy nem lehet a munkásosztályt és a kapitalista rendszert egyszerre szolgáltni. Ez a harmadik út politikája, aminek csődjét magunk előtt láttuk Franciaországban. Paskuly Márton, villanygyári

ca nélkül is el lehetne kerülni a háborús veszélyt.

A békéért harcolni kell! Ezt tudatosítják a dolgozók széles tömegeiben a kommunisták, akik spemélyes példájukkal bizonyítják, hogy minden erejükkel saját népük és a világ nyugalmát akarják biztosítani. Nézzünk körül! Ahol kommunisták irányítják a kormányt, mindenütt teruggazdál-

kodás, a népek jólétét emelő munka folyik; ott ahol imperialisták és zsoldosai kiszorították a kommunistákat az államvezetésből, mindenütt a nyomor és polgárháború dúl.

A munkásosztály elharcosai felismerték azt, hogy ma már az imperialista háborús veszedelemmel szemben világméretben kell megteremteni a demokrácia a

béke arcvonalát. A magyar dolgozók is összefogtak a jugoszláv, román és a többi dunamedencei népekkel, azokkal, akikkel eddig rabtartóik szembefordították. Délkelet-európai lőporoshordóba a béke biztos támaszpontjává változott. A szocialista Szovjetunió és a népi demokráciák vezetésével Európa dolgozói hadat üzentek a háborúnak, termelással, az impe-

rialisták leleplezésével és kíméletlen szétverésekkel biztosítják a népek biztonságát.

Ebben a békefrontban részt kell vállalnia minden jóakaró hazafinak. Ha mindannyian vállvetve veszünk részt a békéért vívott küzdelemben, akkor zavartalanul, biztonságban fogjuk érezni a családot, a karácsony áhitatos nyugalmát!

munkás bejelent, hogy a gyárban el akarják szigetelni a több évtizedes munkaszervezeti múlttal rendelkező Sass Sándor OB elnököt, a szociáldemokrata vezetőket. Neki is, aki bizalmi a gyárnak, névtelen levelet küldtek azzal, a felirattal, hogy „nem kell Sass-párti bizalmi.”

Sándor László építőmunkás örömet fejez ki, hogy végre felszabadulás után először együtt ülhetnek a két nagy munkáspárt tagjai. Régi ismerősök jöttek össze.

A határozati javaslat

A határozati javaslat után Sass Sándor határozati javaslatot terjesztett az értekezlet elé. Minden részletet telkes taps fogadja. Egyhangúan hozzájárulnak, hozzátéve még azt, hogy a határozati javaslat egy példányát a Szakszervezeti Tanácsokhoz juttatják el a megyei szakszervezeti titkárságon keresztül, azonnal felkérve a két munkáspárt helyi lapját, hogy a karácsonyi számban közölje le teljes terjedelmében.

A határozati javaslat szövege a következő:

A Szabad Szakszervezetek debreceni csoportja szociáldemokrata-kommunista dolgozóinak 1947. december 22-én megtartott közös akciója megállapítja, hogy a demokrácia jöhet világszerte a támaszba lendült. A szociális Szovjetunió és a népi demokráciák dolgozói irányzatban felvették a békés termelési és szorosabban vonják haránti szövetségüket. Az impatiencia nyomán átát álló népek pedig sikeresen vetik fel a harcot saját éhgyomrák és az idegen hódítók ellen. A demokrácia haláljának örökének jövedelése megkötötte minden ország, megye, város dolgozóitól, hogy saját sorsukban rendezzék a problémákat és egységesen vegyék részt a népek szabadságáért, a világ békéjéért folytatott küzdelemben.

A francia és az olasz példa azt bizonyítja, hogy ahol az osztály-erők kettészakadnak a munkások, ott könnyűen a dolgozók felszámolják a megszállást. Vissza ahol a munkásszervezők egysége erős, ott a széles népi tömegek támogatják, amit bizonyít az olasz példa, ahol egy nap alatt győzedelmeskedtek a dolgozók akciója.

Ez és a legtöbb történelmi tapasztalat látni, a két munkáspárt dolgozóit egyetértéssel az új politikai, amelynek közp-

akik a *Horthy-rendszerben és összeszervezték*. A munkásszervezet nem most vetették fel, hanem, még akkor, mikor a rabló, fasizista hordák kelet felé törtek, akkor passzívították meg az összeszerveztést, az illegális nehéz napjaiban. Ha egységes városi politikát, egységes szakszervezeti mozgalmat és egységes munkásszervezetet akarunk, úgy kell lenni a harcot azokkal szemben, akik a munkásszervezetet szorították ki a mélyháztól szűkítették.

pozícióban a munkásszervezők

Azokban a debreceni dolgozók elismerően tapasztalják, hogy egyes jobboldali lapok elemek nem akarják tudomásul venni a munkásszervezők eme legdöntőbb következtetését. A szakszervezetekből négy hónapig kinyújtott a vezető erőket, ezzel a dolgozók érdekeit legmélyebben megsértették. Szakasás, Marosán, Jusztis és Böhm elvárásait képtelen leírni a pártszervezet feladatát; peyerizáltak a szemérembe és a mozgalmat; harminckét naps politikát dícsőítettek; válságukat építettek a két munkáspárt közé, amíg az a magányt kapcsoltat lényegesen becsülték, baloldali szociáldemokratakat, munkásokat illelgették, fegyelmi elé állították, kiábrándították.

Eppen ezért a két munkáspárt aktívája felvették a fegyverrel a jobboldali gondolkodást, a munkásszervezők érdekeit megsemmisítő elemeket; hogyják el a munkásszervezők, hogy helyükbe harcos, baloldali munkásszervezők állhassanak, akik minden erőjükkel a munkásszervezők, a szakszervezetek egységének megszilárdítását foglalkoztatják.

Egyhangúan megállapítjuk, hogy a munkásszervezők érdekei egyet, szabványosok éppúgy ezért azt kérjük, hogy a szűkebben értelmezett pártérdekekkel rendelkezők a munkásszervezők egységének érdekeinek, mert demokráciák fejlődésének jelenlegi szakaszában az őrült lényegesen a munkásszervezők teljes felszabadítása, a szociális felé.

A munkásszervezők elhatározásának érdekében követeljük, hogy a két munkáspárt meghatározott időszakraként közös aktívák illeszkedjenek. Ezáltal a követeljük azt, hogy az üzemi bizottságok felismerik meghatározott időszakokban közös üléseket. Helyesnek tart-

nánk még a hároméves terv átkeresztelését, a munkásszervezők nem most vetették fel, hanem, még akkor, mikor a rabló, fasizista hordák kelet felé törtek, akkor passzívították meg az összeszerveztést, az illegális nehéz napjaiban. Ha egységes városi politikát, egységes szakszervezeti mozgalmat és egységes munkásszervezetet akarunk, úgy kell lenni a harcot azokkal szemben, akik a munkásszervezetet szorították ki a mélyháztól szűkítették.

A két munkáspárt aktívája helyes elhatározást a munkásszervezők érdekeinek megsemmisítő elemeket; hogyják el a munkásszervezők, hogy helyükbe harcos, baloldali munkásszervezők állhassanak, akik minden erőjükkel a munkásszervezők, a szakszervezetek egységének megszilárdítását foglalkoztatják.

Barátság! Szabadság!
Eljő a Szociáldemokrata Párt!
Eljő a Magyar Kommunista Párt!
Munkásszervezők a népi demokráciáért, a függetlenségért és a békéért!

„A mi munkánk az igazságért küzdeni”

A paratitulusos és bensőséges tanácskozás, a nagy népszerűségnek örvendő veterán harcos, a 75 éves Labancz András zárószavával ért véget.

— Nem akarok kérkedni ezzel — mondotta —, hogy mióta vagyok tagja a mozgalomnak, de ki, mondhatatlanul örvendek, hogy ezen az értekezleten résztvevőim. Régi vágyam volt, hogy a két munkáspárt tagjait összehozzam. Látom, hogy szinte minden feltevésem helyesen tapintott rá a hibákra és mutatót rá a követendő útra. *En magam szociáldemokrata-nak szüntettem és mindig az is maradtam, de megérttem, hogy köztem és a kommunista korszak közötti különbség nincs, mert egy célra törekszünk. Nem lehet tehát bűntudás, de büntetés nélkül sem a két pártot szíjjal választani. Bűnös az a munkásság is, amely enged, hogy a munkásszervezők két felő szakítsák. Az én kálom a „Kommunista Kiáltvány” volt erre tanítottak a többi szociálisták, ennek alapjait: világ politikai egyesüljétek!*

— Előfordulhat — mondotta határozott hangon —, hogy ezért az összejuvételről felelőségre vannak kösülünk egyet-kettőt. *A mi munkánk az igazságért küzdeni és ezért mindenkinek meg kell tennie magát védeni a manipulációkkal szemben. Azt kívánom, hogy több, ször álljon össze a munkásság aktív vezető rétege és ne legyen a mozgalmat olyan szociálista, aki önsz érdekéből akadályozza a munkásszervezők nagy ügyét.* Hosszantartó előzékenység és taps fogadta az őssz harcos előzékenységeit szavait. Az Internacionálé elnökével, a munkásszervezők elhatározásával ért véget a nagyjelentőségű közös aktívák ülése.

100 ajándék!
Inganyag 8.10-ért
BLEICH-től Piac-u. 49 sz.

Fogjanak össze a fővárosi és vidéki kereskedők

Komnony Pál, a KISOSZ országos elnöke nyilatkozik a „Néplap” számára

A kereskedők problémáit a magyar gazdasági élet egyik legingálisan megoldandó kérdése. Nem csupán azért, mert Bónai kereskedelmi miniszter tárgyalásán hívta a KISOSZ és KORSZ vezetőit, hanem legfontosabb azért, mert most dől el, hogy meg tud-e szerezni a kereskedők által érdekeltései szervezők. Kérdés az is, hogy ez a KISOSZ Pál országgyűlési képviselő, a KISOSZ országos elnöke, hogy miként látja az álláspontot nagy kereskedőproblémák mellett a vidéki kiskereskedők kérdését.

— A vidék szerepe a KISOSZ mozgalom szempontjából döntő jelentőségű — mondotta a Komnony Pál. — A KISOSZ központjának gazdaságpolitikai és országos érdekvédelmi munkája csak úgy lehet eredményes, ha a magyar vidék kereskedőitől szervezően bekapcsolódik tevékenységbe. Eppen ezért minden erőnkkel azon leszünk, hogy a KISOSZ szervezeti felépítését szorosabban hozzátartozzék a vidéki való állandó érintkezésük.

A kérdés lényegre győzzük. Teljesen azonos érdekek kötik össze a fővárosi kiskereskedőt a vidéki kiskereskedőt. Harc a nemultráció ellen. A progresszív adóterhek, az igazságos áruárakért, az igazságos megbecsüléseiért, az egyenlőleg szervezeti verseny kiállításáért. Ez egyformán követelése minden kiskereskedőnek.

— Milyen eredményeket ért el eddig a KISOSZ és segítette a magyar kiskereskedők hasznos tevékenységét elismarolhat?

— Ma már ott tartunk, hogy a KISOSZ-mozgalom megbecsültetését elismarolva a nevé, mint a kiskereskedők leginkább érdekes harcos érdekvédelme. Ennek a tanulságait közzé adjuk, hogy Gerő közlekedési miniszter az

MKP politikai akadémiáján elmondta a magyar kereskedői hasznos és a demokrácia megszilárdítása terén értékes tevékenységét.

Meghatározza, hogy a vidéki kiskereskedők a kereskedő munkájukat szűkebben és a szélesebbé teszik.

— A jörfogott munka tudatát erősíti meg bennünk Gerő Ernő nyilatkozata és az bátorítást, hogy tovább harcoljunk a szerelmek kiküszöböléséért.

— Egyébként Gulyás Ferenc a debreceni KISOSZ ügyvezető elnöke az országos nagyválasztmányi ülésen elmondta a vidéki kiskereskedői ügyek problémáit és azokat az irányelveket, amelyekkel figyelembe kell venni. Vidéken sokkal nagyobb agilitást kell kifejteni, hogy a főváros és a vidék kiskereskedelme egyenlően foglaljanak helyet a KISOSZ széles táborában. Ezzel teljes mértékben egyetértés és támogatni fogom. Célunk a magyar kereskedő boldogulását elősegíteni a fővárosban és vidéken egyaránt.

Komnony Pál nyilatkozata mindezt igazolva igen sokat jelent a becsülte kereskedők szempontjából és a jövőre nézve joggal remélhetik, hogy minden kereskedőproblémát, mely a demokrácia érdekét is szolgálja, a kormány elő fogja. A textüvendet hibás pontjainak megváltoztatásánál nem hisz érdeme van a KISOSZ országos elnökének a az a jövőre nézve is komoly ígéretet jelent.

100 ajándék!
Harisnyát
BLEICH-től Piac-u. 49 sz.

Letartóztattak egy uszító rémhírtérjesztőt

Habarovszenyánszki terjesztő letartóztatás és letartóztatás Bónai Papp Simon György helyettesi lakos. Antikommunista kijelentéseket tett és annak a reményének adott kifejezést, hogy nemokára visszatérjen a szociálisták. Mikor ügyvezetői, hogy ezért a rendőrségre került, honapokra kijelentés: „Nem hisz, csak hódolok”

álltam irányítás előtt és az ügyem esindultak velem szemben. Budapest-ről magasabb körökből kaptam utasításokat; ezeknek a dolgoknak a hirdetésére.”

Végül azt is kijelentette, hogy a pokolgépben maradtak kemény legerények voltak, csak két, hogy megölték a terült. Az államvédelmi osztály árizabavolta, tagjai nap folyamán átküldték a népügyészségre.

HOL SZORAKOZZUNK?

Hol tölti szilveszterét?
Ahol a DUDA GYURIT adják
A NEMOSZBAN!

<p>APOLLÓ MOZI: Debrecenben először! Amerikai némafilm!</p> <p>Egerek és emberek Egyszerű emberek telikbe maradt történet. Főszereplők: J. L. Lora, Chaney, Betty Field és Barbara Werelth. Előadások hétfőn: 4-6-8, szerdán és pénteken: 11-2-4-8 és 6 órákor</p>	<p>VIGSZINHÁZ MOZI: Debrecenben először! Megható, szíves, humoros magyar film!</p> <p>Egy fiúnak a fele Fősz. Koloman Éva, Ladomérsky, Benkó, Gózman Mihályi. Előadások karácsony mindkét napján: 2, 4, 6, 8 órákor, szombaton 3.30, 5.30, 7.30 órákor</p>
<p>METEOR MOZI: Karácsony két napján! A legújabb színes film! Tóthvári Károly, Vaszary Piri, Kabos Gyula, Raday Imre, Rajnay Gábor</p> <p>Kölesönként kastély MOPEX VILÁGHIRADA Karácsony mindkét napján (el. 2, 4, 6, 8, és 10 órákor)</p>	

SZILVESZTERRE
BALASSA cukrászdából
grillás malacot
Kossuth-utca 11

Bundáját alakítsa, javítsa
DANCZINGER GYÖZÖ
Kossuth-utca 40. Hanga díj, 6

Kellmes karácsonyi ünnepet kellemes kedves meztelnek és ismerősöknek
KISS uridivat
üzet ALFOLDI-PALOTA

Gyanyájából tökéletes fonalat készít villanyóra berendezett
Kártoló és fonó üzem
Csepő-utca 13 (Udvarban)
Ugyancsak gyapjús és pamutdörzs

Kollár Kossuth-u. 4. **Ekszer, ajándéktárgyak** **Kollár**
arany, óra, briliáns. Kossuth-u. 4.

A debreceni illegális mozgalom nagy halálja:

Vrannai Kálmán

Iria: Ménes János h. polgármester

Szomorú hírt hozott számunkra egy keletről nemrég hazatért hadifogoly: Dr. Vrannai Kálmán ügyvédje, tartalékos főhadnagy a kievii partizán hárszabban vérmérges hőelvezésben meghalt.

Vrannai kapcsolata a Kommunista Párttal, így a munkás mozgalommal a 30-as évek közepén kezdődött. A Márciusi Front mozgalma eltöphetetlenül egybejött az őt a dolgozók felszabadulási harcával. A Márciusi Front 1938-ban megjelenő „Tovább” című lapjának szerkesztőségében ismerkedtem meg vele. Szerény modora, csillogó lelkes tekintete, meggyőző fejtegetéseinek hatása alatt rövidesen közel kerültem egymáshoz.

Tett-vágytól égő, haladó szellemű fiatalok csoportosultak a „Tovább” köré. Szellemi értékeiket bizonyítja az a tény, hogy a mai demokratikus politikai élet terén is vezető szerepet kaptak. Losonczy Géza, dr. Szilágyi József, dr. Zöld Sándor, dr. Kovács Kálmán, dr. Ujhelyi Szilárd, Vares Péter és sok más jó demokrata dolgozott a lapnál, köztük Vrannai Kálmán is.

A ipari munkásság felé Tóthfalussy Sándor, Sándor László és én tartottuk fel a kapcsolatot. Ebben a környezetben fejlődött nagyra az illegális mozgalom életben Vrannai. Hűsége, állhatatossága, szerénysége csodálatos volt. Gyenge fizikuma ellenére kerékpáron hordta szét a „Tovább” példányait a környékbeli falvakba.

A lap örösi visszhangja megrettentette a Horthy-hatalmásokat és ezért a harmadik szám megjelenése után betiltották azt. 1938-at utunk, a fasiszta háború már előre vetette árnyékát. A nyomás egyre erősödött. A lelkes csoport tagjai szétszóródtak, a Front vezetői közül 1940-ben sokan bíróság elé kerültek és több esztendő börtönt kaptak.

Vrannai Kálmán járhatóan tanult és tanított. Tanulócsoportokat szervezett sejt-szerűen és egyszerre öt helyen tartott szemináriumokat, anélkül, hogy egyik szeminárium halgatói tudtak volna a másik létezéséről.

Közben kitört a háború. A németek győzelmei-győzelemre halmoztak, Európa népei gúszbaköve hallgattak, walkódó osztrákaiak pedig Büllert dicsőítették. Országunk legjobbjai börtönökben sanydótek, vagy rendőr-kopók ülték őket. Vrannai buzgón oktatott és az embertelenség közepette is az eszmegyőzhetetlenségét hirdette.

A szovjet-német háború kitérése után, hol a sportpályákon, hol a nagyerdő más-más részén jöttünk össze, futótréning, vagy gyalogtúra ügye alatt hallgatni tanítást. Ebben az időben a bolszevik párt történetét ismertette velünk, amelyeket egy Csehszlovákiában megjelenő németnyelvű kiadványból fordított. Hetenként háromszor jöttünk össze előre megbeszélt helyen, egyenként ódalopódzva és átvevük a párttörténelem egy-egy fejezetét.

1943 telén Vrannai lakására jártunk hárman mint „magántanulók”. Ezen az időben dús kör-szakály viselt. Gyakran megfordult lakásomon is, ilyenkor többször mondtam neki: — Vrannai elvára! a maga szakála konspirációs abszurdja!

Sokáig ragaszkodott ehhez a férfiasszhoz, míg egyszer — az ősszem 1943 őszén volt — leborotvált arccal jelent meg egy összejövetelen. — Mi történt? — Kérdeztük — „Igazuk volt” — mondotta — most már nem babra megy a járó!

1944. november 25. Sándor László

csoporthoz, egyik tagja a rendőr-kopók elől menekülni volt kénytelen. Március végén Vrannait behívték katonának. Polgári életének utolsó akciója volt 1944 március 19-én, az „Ady-Társaság” rendezésében megtartott József Attila est előkészítése. Lázasan toborozta a közönséget, hogy a munkásszabály nagy költője méltó keretben hapjon.

...és azokban az években, amikor hosszú évekre utoljára hangzott el a költő döbbentései erejű kiáltása: „...hogy mi ne legyünk német gyarmat!” ...egy

velejeig rothadt társadalmi osztály tapsai közepette gurultak be a náci tankok a magyar fővárosba.

...És másnap reggel Debrecenben is megjelentek a németek...

Vrannai bevonult. De megmondta: nem a zsarnokokért, hanem elmenül fog vonulni. Igéretét beváltotta. 1944 április 10-én Delatinál osztagával átült a Vörös Hadsereghez. A németek észrevették és tüzet nyitottak a kis magyar osztagra. Vrannai golyószórási védők sorozatot kapott combjába, mely összetörte csontját. Orvosi bajtársai vonaton a kievii partizánhárszabba szállították. Itt halt meg halhetes szenvedés után május 24-én.

Ő meghalt, de a cél a megvalósulás közzébe jutott és hűbe, szuszulnak ránk újabb orvosi mélt, a mi ügyünk győzni fog!

A földművelésügyi minisztérium átveszi a méntelepi laktanyát

A Bűszöményi-úton fekvő méntelepi laktanyát a földművelésügyi minisztérium átvette bérbevévni. A laktanyát a közelmúltban kiürítették. A város vezetősége közölte a földművelésügyi kincstárral, hogy a laktanya rendelkezésre áll. A minisztérium leiratban válaszolt, tudomásul vette a bejelentést nyok összerakásául.

annak az óhajának adód. kifejezés, hogy a legrövidebb idő alatt szerepne az átértelt lebonyolítás. Egyben utasította a városot, hogy a laktanyában szükséges helyreállítások költségjéről állítsa össze. A város megkezdte a hál-

Karácsonyt váró

Mezeyhár Köztel rajza a „Néplap” számára

Három debreceni költő

Fruskagóra, 1944

Nem volt éjszaka. Nappal volt sokáig; csak hull az eső, egyre suhogott; az erdőben már véres volt a pázsit s a véres fűben mindennél halott. Ivo Prédicsnek arcára emlékszem: hanyattfeküdt, az innye csupa sár; és ahogy ott hasalva balra néxtem: már régen kimeredt Karlo Drotár.

Elvtársaim, hát hány órája feksznék, s az eső vajjon mióta suhog, és mondjátok meg, mióta nem etfünk, s nem itunk semmit: vizet sem rumot? Hol vannak most a hirsalmák, s az őszök, mikor nevetve úgy jártuk az erdőt, mint mesebeli madaraknak fészött lépeszesszével a táncoló tekerőgök?

Elvtársaim, ha voltak szeretetim, hová tettétek szeretetimet, s hol van Szilavojka, kinek szép csófnál két hónapja, hogy arcom megpihent? S hol van anyám, ki Keserűnek hívott — Ivo Prédics, te mondd meg igazán, Karlo Drotár, most nem kell már hazudnod — hol van hazám, ha van egyáltalán?

Karlo, Karlo!... ott fekszik a fűben, egy szót se szól bolond Karlo Drotár és hull az eső, régnélkül, egyszerűen, Ivo Prédics foga is csupa sár, s nyitott szájára ömlik az esővíz és mossa, mossa a véres sarat, mert akif lsten s ördög meg nem órt: régeztül az esőre marad.

Eső, eső, te erdők kék esője, te hosszúszerű lengő fogkefe, ki úgy suroltál tompa agyvelőmben, mint hogyha száz kard együtt metszene: úgy lettel akkor visszafójtott szómba belefúrt ország, hazám, szerelem, úgy lettel anyám s szeretőmnek csókja, Európa és Világegyetem,

hogy talpraszókyve, mint ahogy csont recsen, a zúgó szelbe vágtam arcomat s a vér úgy dördült fel ezer eremben, mint alagútba érő gyorsvonat és úgy dobolt és úgy dobolt szívem, mint méncsikók patája érces földön és úgy álltam az izzó Semmiben, mint gyúkosokkal szúfolt néma börtön!

ASZTALOS SANDOR

Nyelvetekkel

Eddig azt hittem, ha szólok: én beszélek, — beszélhetek én, hisz költő vagyok s csak hallom, mily dübörgő ének harsogja azt, mit én csak dadogok.

Szabadnak hittem magam halgán, merészen s most látom: szolgálának is rossz vagyok, pedig nem volt nagyobb a tévedésem, mint ki plafonjára festett csillagot.

De jó, de szép, hogy szétvertétek körfitem a házat, hazát, ó drága társak! Mint táblát, a multat letörültem s nyelvetekkel tud már szólni szám csak!

BALOGH LÁSZLÓ

Magam helyett

Apam az élvontig nem érhetett soha, se sárkányokkal nem harcolt éjlelente, s manak gondja falta s egyre ette: szépítő áom hozzá így lett mostoha.

A munka néki egyszer sem volt elég jó, morogva intett — s ez úgy belém szorult. Mit eddig írtam: még kaján nyomorúti, habarcsból felvert házikóhoz hasonló.

A sorsa mindig nyitva állt, és szemem több — a véglegesnek vágya hajt ma engem s az egyre-többré-vágyódást ha zengem: örök továbbfolyónak érzem az időt.

S hogy én lealjasodjak ócska rendszerekhez? — köté, golyó, pinés öt percnyi gát, úgy átrepülöm: mesebeli Góliát — s kozmosz engem éppen többre kötettem!

És így tovább! az ég nekem csak lég marad, mesék dalát unom s a tények álnok csomóját rendezkedni: régi álnok ezért aranyótkáhatnak értelmem mérték.

Az álmot én, azt soha meg nem tagadom, s jussom ez, de mind olyan reális. Mint győztes terveit vén generálba úgy számolom: mert látva odóm — hálátom!

S most házadok: még van mérték. Szám olyan ma, mint néma nép ha szózatára rálet: bohó, de sánra rántja fel az embert és bátor zászló még vigabb diadalra.

MESECA MESE

Tudomány és demokrácia a debreceni egyetemen

Írta: dr. Kellner Béla egyetemi tanár

A magyar tudomány felmérése... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

A demokrácia

az első pillanattól kezdve segítem... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az eredmények máris igen jelen... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

A debreceni egyetem

Nem csokoly vesztésséggel zárta le... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az újépítés azonban itt is megindult... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

De meg kell őszintén mondanunk

azt is: igen sok a hiány még mindig... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Gyakran állhatunk az előtt a veszély előtt... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

nemühiány. Az apró szükségletek... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Nem egy helyen hallottam nagy... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Nem elég

és nem is nagyon kielégítő a... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Igen sok a panasz az elégtelen... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az egyetemi hallgatók az egyetem... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

megfelelő a menza, a nagyterem...

kollégium nagy része meg most... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Pécsett jártam

néhány hónapal ezelőtt. Beszéltem... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Viszont Debrecen városa és a... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Le kell küzdenünk a távolságot

és közel kell kerülnünk egymáshoz... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

A demokrácia a gazdasági viszonyok... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Tamás Ervin rajza a „Néplap” számára

A felszabadult egyetemi ifjúság

Írta: dr. Juhász Géza

A magyarság kétszer rugaszkodott... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az élet vére, túl vagyunk a képződés... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az ifjúság? Köztük élek az egyetemen... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Mi tagadás, volt idő, amikor csak... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Ó, ez a szegény ifjúság! Minden mentőkörülményt tudom... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az éjszaka jöttem meg Pestről... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Es még valamit láttam Pesten... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

az osztályvezető, ha én bejövök... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Az éjszaka érkeztem hazra... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Nézem ezt a tüzes alföldi arcot... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

De most más táncról van szó... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

De az igazi öröm a végén ért... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

Ez már a ma ifjúsága. Új viszony... tudomány és demokrácia... az első pillanattól kezdve segítem...

KERÉKPÁR VARRÓGÉP alkatrészek VILLAMOSSÁGI cikkek kaphatók Varrógépet villanymotorral veszek BLEIER HATVAN-U. 2

Tokajhegyaljai tarcali sajtótermésű bor 7 forinttól kapható literenként is. FEHERVÁRI SANDOR, Debrecen, Nyugati u. 14. Szélességi u. 13.

Az igazságos elosztásért, rendért, egészségért és kultúráért dolgoznak Debrecen város tisztviselői

Az ember szeret időnként megállni, hogy az eddig elévült munkájára visszapillantasson. Kurázsny az az ünnepe, amely különösen alkalmas arra, hogy visszatérjünk az egy-egy elvégzett munkánkhoz, hogy láthassuk az eredményeiket.

Nyolcvanöt ezer ellátatlan, negyvenezer mázsa kenyér

Bütyök növekedésével küzdő gazdasági életünk indokoltá teszi azt, hogy a közellátás problémáival kezdjük, amely legelőször a kenyérgazdálkodásról szóló kérdéseket érinti.

Régi seregménk, hogy Debrecen még mindig gazdasági városnak tekintik, ma is fennáll. Hiába kísérletek meg a felbecsülést, hogy Debrecen ipari városát nyilvánítsák, továbbra is mindaddig nem koronázható siker. Pedig a városi dolgozók számára ma már elért a 30 ezer a így megvárta az ipari városok nyitáskorok legelőször feltevéit.

1947-ben Debrecen ellátatlanok száma 85.000 körül mozgott. Az év első felében aprillistól az új arménia csökként a kenyérgazdálkodásról kellett a kenyérbe keverni, de a lehetőségnek képtelenek voltak megfelelni. Augusztus 26. november 1-ig előbb 25, majd 30 deka lett a fejadag. Sajnos, a városi termelési mennyiség közelében november 1-től be kellett venni a havi nyolc kilogramm napot a december 1-től kukorikaszitól kell keverni a közellátás minőségére vonatkozó értelemben a kenyérgazdálkodás.

A finomszt-fejadag kiadásánál a nyári hónapokban voltak nehézségek, augusztustól kezdve a havi 120 kg-os adagját mindenképp megkapta. A jó eséllyel a kenyérgazdálkodásról a havi adagot duplára emeljük a cukorfejadagot a 25 éves felüliek külön pótlégya kapjanak.

Mivel Debrecen nem ipari város, a nyári hónapokban az év folyamán a helyettesi sztrájkoként a kenyér és margarin árak ki. Csak az utóbbi hónapokban voltak nehézségek, amikor az új okajumagvak a kenyérgazdálkodásról a havi adagot duplára emeljük a cukorfejadagot a 25 éves felüliek külön pótlégya kapjanak.

A legelőször a fa és a borsó körül volt. A faellátás biztosítása hosszú és heves harcok után a város a MÁLBERG-dolgozókat, nem mindig a legelőször a kenyérgazdálkodásról a havi adagot duplára emeljük a cukorfejadagot a 25 éves felüliek külön pótlégya kapjanak.

Burgonyából az üzemek adták a 30 vagontól többi a burgonyagyűjtő munkásságát, ebből azonban csak 10 vagont érkezt meg. Noha a város 20 vagont árát fizette, a MOSZK és a Konzum nem let elégét vállalt kötelezettségének. Néhány hétig a kenyér árát a kenyérgazdálkodásról a havi adagot duplára emeljük a cukorfejadagot a 25 éves felüliek külön pótlégya kapjanak.

Textiláru érkezett nagy választékban
Jegyre és jegy nélkül szőnyegárak, „UNRRA” meleg ingek, nadrágok, női meleg bolhós nadrágok gyermekeknek, minden minőségben és színben. Szvetterek és kombinék nagy választékban
BLUM textilüzlet
PIAC-UTCA 21. — 5657114 HAZ

Minden kezébe meg kell adni a nyilvántartást, hogy olyan városban, ahol csak kenyérgazdálkodás körül 40.000 mázsa kenyéret adták ki, a csokély létszámát közellátás ügyosztály, útem

A békebeli forgalom másfélszerese az I. fokú hatóságon

Az az ügyosztály, mely feladatait ügyfelek számában a közellátásról, az I. fokú közigazgatási hatóság. Hozzájárult az egészségügyi szolgálat, a bankoké, a nyilvántartás, a közellátás, az iparrendés, a piacrendés, a különböző hivatali ügyek kiállítás, a mezőgazdasági és kőbányák, hogy csak a legfontosabbakat soroljuk fel.

Az ügyosztály ma a békebeli forgalom másfélszeresét bonyolítja le. Csak a kihágási osztály 6000 aktát intézett el az esztendő folyamán. Ugyancsak a kihágási ügyosztályról a 100.000 forintot előlő büntetéséből már 60.000 forintot behajtottak, a többi is folyamatosan van. Igen sok a feljelentés a gyermekek iskolába nem járása miatt, emellett a mezőgazdasági, állat-egészségügyi, terményvámhatósági

Egy csöndben, de jól dolgozó ügyosztály

A személyzeti ügyosztály munkájáról kevés szó esik. Úgyan munka ez, mely nem vég bele a nagyközönség érdeklődésé körébe. Ők intézik a városi hivatalok, ügyosztályok, intézmények és vállalatok

Kárier László ügyosztályvezetője, Ferikó Viktor, Marlovics Mihály, Iyol és Szabó Géza, hatalmas munkát végeztek a városi közellátás ügyosztályában.

Több, mint tízezer család kapott ruhát és cipőt

A szociális ügyosztály élén dr. Miklós Imrevel igen sokáig és bonyolult feladatot végzett el az év folyamán. Nem volt könnyű dolga ma, amikor a háború nyomán keletkezett nyomorban annyi fel van szűkítve segítség.

Még 1946 végén érkezett a város részére 125 bála cipő és ruha. Ebből a szociális ügyosztály 10.207 családot részesített juttatásban. Jelenleg ruhadomány érkezett a quaker-műhelytől és a svájci Vöröskeresztől. A quakerek három alkalommal hozták a város részére adományt. Ebből közel 2000 sokgyermekes, hadisegélyes, menekült és árvákot család kapott áttagban 8-10 ruhadarabot.

A másik igen fontos munka volt a téli öltöztetés lebonyolítása, mely január 25-31. május 1-ig tartott. A résztvevők száma állandóan emelkedett és már február folyamán elérte a napi 3000-et. Összesen 219.019 öbédet osztottak ki, főleg iskolagyermeknek, munkaképteleneknek és sokgyermekes családoknak.

Március idusán felszentelik az újjáépített Nagytemplomot

Debrecenről szólni, de a Nagytemplomról hallgatni annyit, mint a tengervízről a sötét kihagytni.

A Nagytemplom — mely össze- nőtt a város fogalmával — a háborút, a pokol vízvívatarát csúfosan megsemmítette. Az utóbbi rohamok sorozat-bombái könyörtelenül átszakították az eddig épített, óriási detonációval emelték meg a főkupolát, majd a megsemmisített szerkezet visszazuhant. A fel szabadulás már tető nélkül, megcsúszta és megvalázva talála Debrecen bűszkeségét. A „marchandóság városának” haladó szellemű hagyományának történelmi műemlékét.

Miért kellett „szögletes” templomot építeni?

Ezt az utóbbit csak halkan tanították régebben az iskolákban. Pedig ha valamire büszke lehet a város, elsősorban 1849. április 14-ike az, amikor Kossuth apánk. A Nagytemplom puritánságot árasztó falai között javasolta a Habsburg-ház detronizálását. Nem volt, aki né „egyet gondolt” volna a történelmi, országgyűlés tagjai közül a szabadságharc láng-lelkű vezérével. A jegyző, Szacsvai László, öröközte meg a 300 éves elnyomás utáni első szabad nap eseményét. Most ott áll értebe öntve a Nagytemplom előtti Kossuth-szobor lábánál. Nem gondolta akkor, hogy újabb 100 éves elnyomás köszönt azután a magyarra. Csak áll és néz a Piac-utca felé, jó, hogy hátra nem tekinthetett, mert észre nem látta

templom kopott ástókat, féltől- lent tornyát, fedetlen kupoláját meglátja. Szivfájdító volt.

A história szerint, a mintegy 400 éves András-kereszt templomának alapfalain áll a Nagytemplom. A régi templom tízevez martaléka lett az 1802-ik esztendőben és a református presbitérium újnak építést határozta el. Pécsi Mihály, nagyszabasi mérnökari őrnagy készítette el a terveket a római Szent Péter-templom kupoláját megmintázva, de az építésmesterek kivétel nélkül találták. Félték, hogy „eldől” a kupola. Így, a presbitérium elhatározása szerint, Pécsi Mihálynak, jobb meggyőződése ellenére, a régi templomfal alapjaira kellett a „szögletes” templomot építeni. El is készült két évvel alatt és 1823-ban szentelte fel a püspök.

Két jellegzetes tornyának egyikeben van is ott van a híres Rákóczi-barang, melyet Rákóczi György fejedelem ügyühől öntöttek. Erchanja ott lebeg az ősi város falai fölött, ahol most már a nép fiai élvezik a szabadságharcot, amelynek kivívásáért agyübronz-korában öntötték.

Ujjávarázsolják a Nagytemplomot

Kommunisták kezdeményezték, a kormány magáévá tette és a Nagytemplom, a demokrácia alkotmányosságából, 1948. március 13-ára, a nagy történelmi évfordulóra, újjáépítve, fogja köszönteni az ünneplő Magyarországot. S ez sem csokélyes! A mérhetetlen kárt szenvedett ország nem kevésbé, mint 2 millió forintot áldoz

Dr. Szűcs Lajos is. Hamarosan az év novemberében vette át az ügyosztály vezetői a még egy hónap alatt 338 aktát intézett el. A nagy feladatot, a tisztviselői beborolása, még állig fejződött be, most az új elhatározás megkezdése után reálizálni- lóg újabb beborolást kell végrehajtani.

Több, mint tízezer család kapott ruhát és cipőt

A szociális ügyosztály élén dr. Miklós Imrevel igen sokáig és bonyolult feladatot végzett el az év folyamán. Nem volt könnyű dolga ma, amikor a háború nyomán keletkezett nyomorban annyi fel van szűkítve segítség.

Még 1946 végén érkezett a város részére 125 bála cipő és ruha. Ebből a szociális ügyosztály 10.207 családot részesített juttatásban. Jelenleg ruhadomány érkezett a quaker-műhelytől és a svájci Vöröskeresztől. A quakerek három alkalommal hozták a város részére adományt. Ebből közel 2000 sokgyermekes, hadisegélyes, menekült és árvákot család kapott áttagban 8-10 ruhadarabot.

A másik igen fontos munka volt a téli öltöztetés lebonyolítása, mely január 25-31. május 1-ig tartott. A résztvevők száma állandóan emelkedett és már február folyamán elérte a napi 3000-et. Összesen 219.019 öbédet osztottak ki, főleg iskolagyermeknek, munkaképteleneknek és sokgyermekes családoknak.

As év folyamán 527 keletre hazatért hadifoglyot* részeseitől gyorssegélyben a év el ruhadományból 295 hadifoglyotnak jutott. A meglévő négy napközli otthonhoz még két újabbal szervezett 1947 tavaszán a szociális ügyosztály a rövidesen megnyílik a Bocskai-terf Népházban a helyek is. Ezekben az otthonokban mintegy háromszáz gyermek nyári naponta gondozást, tisztosítást és ebédet.

Az ügyosztály havonta mintegy ezerkötőcsés család részére ad ki ingyenes gyógyszerellátásra és orvosi kezelésre jogosító igazolványt. 660 szegénynek folytatának rendszeres segélyt. A szociális kivizsgálók hatalmas munkájára jellemző, hogy az év folyamán közel 20.000 köznevelőtanulmányt végeztek.

Igen jelentős szociális feladatot teljesít a múlt év végén megkezdett Anya- és Csecsemőotthon. Jelenleg 25 anya és 40 csecsemő áll itt gondozás alatt. A szűkös- lőn összes felszerelési tárgyai már megvannak, csak a megnyitáshoz volna még szükség 8-10.000 forint forgatókére. Az év folyamán rend- behozták a Népház alagsorban meg- ronggalt állapotban lévő épületét is.

A város pénzügyminisztériuma

A személyzeti ügyosztályhoz hasonlóan a számvétség is olyan rész a közigazgatásnak, mely keveset szerepel a nyilvánosság előtt, pedig rendkívül fontos feladatot végez. Dr. Ary Lajos, számvétségügyi főtanácsos, városunk „pénzügyminisztere” vigyáz arra, hogy a város fizetési kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. Ezt a nem éppen könnyű feladatot eddig sikeresen megoldotta a számvétség, úgy az 1946-47. év költségvetésének második, mint az 1947-48. év költségvetésének első részében fennmaradt a város fizetési köztetését.

Két nagy önálló feladatot végez a számvétség, a költségvetést és a zárszámadást. Az utóbbit, az első teljes forint-zárszámadást, most készílik éppen. Emellett itt számítják fel a városi vállalkozások bevételeit és kiadásait és intézik közel 2000 városi alkalmazott fizetését.

Az iskolák nagyrészt beüvegezték, kimeszelték

A kulturális ügyosztály főfeladata ma az, hogy a kultúrát kivigye a dolgozók közé. Az év első felében kevés történet ezen a téren. Csillag Miklós távozása után nem volt hozzáértő kezében a város kultúrájának vezetése. Júniusban foglalta el a kultúratanácsnoki helyet dr. Asztalos Sándor szabadművelődési felügyelő. A munka azóta új lendületet vett. A kulturális ügyosztály és a szabadművelődés ügyei egy kézben futnak össze, ami kulturális szempontból igen szerencsés.

Legelőször feladta a kerületi és tanári iskolák rendezését. 47 ilyen iskola működik, 87 tanteremmel, melyek nagyrésze megsemmült, megrongálódott, berendezési megsemmisült. A rendezés, hozatal városi feladat volna, de a régi gazdagságát élvezett város erre nem volt teljesen képes. Így is erőtét meghaladó módon rész- vetett a helyreállításban. Beüvegezték, kimeszelték az iskolák nagyrészt a a fűtőre is átkötötték a költségvetés keretében belül.

A Csokonai-otthon koncertszínterét alkotta adták ki, amikor a kultúratanácsnoki állás meg betöltődött volt. Nyitása az is hozzájárult, hogy ma annyi haj van körülötte.

A szociális ügyosztály végzése. Köszönetben van a Petőfi-szobor március 13-ára állni is fog.

A szabadművelődés kerületi és városi főbizottság feladatának, a Szabad Fórum, a Képzőművészeti Szakiskola, az énekkarok részére rendezett tanfolyam, mind azt a célt szolgálja, hogy a kultúrát közelebb vigye a néphez. Ezt szolgálja a tanári munka is, ahol rendszeres kultúráladásiak folynak a helyi csoportokon kívül a debreceni reggelszabvány és munkásszínjátékok bevonásával. Ha lassan, ha szűkös körülmények között, hanem kulturális haladásunk a egyre inkább a népe kezébe kerül.

Népi tánc — népi politika

Híres nevezetes a versailles-i kastély. Jó másfél száz évvel ezelőtt még a nagy hatalmú francia királyok pompáshatárait benne. Ma is ragyog a díszes ipar remekaitől, a nemcsak művészet csodálatos alkotásaitól. Csak a nyomorúságos nép millióinak vérszaga, verítéke párolgott el örökre. Pedig ennek árán épült a palota, gyűlt össze a kincs. Kérges munkások ültethették valamikor az óriási parkot is, amelynek mélyén, távol a kastély csillogásától, távol a márványkutak szökkenő vízsgarájától, egy egyszerű kis szalmafüvelű tanya rejtőzködött. Ide járt ki hajdan Mária Antónia, az utolsó francia királyné, ha már megcsömörült az udvar örökös ünnepétől, hogy a természet lögyölen az egyszerű paraszti nép életét kösölgassa. Anyjára egynek érezte magát az „idilli boldogságban” élő szegény embereket, hogy olykor ártatlan pásztorleányok öltözött és hófehér barákaikat terelgette-legettelet a park mindig friss, ápoltságában. Anyjára egynek érezte magát az idilli boldogságban élő szegény embereket, hogy olykor ártatlan pásztorleányok öltözött és hófehér barákaikat terelgette-legettelet a park mindig friss, ápoltságában.

Nagyon fognak rád haragudni érte, de már csak lemondok: nekem ez a kis tanya, ez a pásztorokodás, ez a népszeretet jut eszembe, amikor itt is, ott is népi táncról hallok, olvasok. Népi táncot járt a hatalmú és a gárisztá gimnáziumban, a dolgozó gimnáziumában egész egyesület alakult: a Juliánusz-kör, amelynek tagjai rösvetve lelkesedéssel vonják a népi táncokat, a napokban az vármegyére szóló népi táncverseny indult Debrecenben. Igaz, nem unatkozó királyi hódoltnak ennek az új divatnak, hanem jó szándékú, könnyen hevülő ifjúság, de azért nem ért egy kissé a mélyre nézni a dolgot.

Petőfi azt mondta valamikor: ha a nép urra lesz az irodalomban, majd csak urra lesz a politikában is. Most egy kicsit megfordult a sor: összetört az úri Magyarország, a nép urra lett a politikában, népi Magyarország épül a romok helyén s valóban urra kell, hogy legyen a nép az irodalomban, a művészetben is. Csak örülni lehet rajta, ha az értelmiség, a középvezetés, a városi kispolgárság ifjai s leányai is becsülik, ápolják, dicsérik a nép dalait, táncát, költészetét. Örülni kell, hogy értéket és idegen művészet helyett olyan karolnak fel, ami valódi, tehát értékes is, ami népi, tehát gyökerezen magyar is.

Akkor hát miért is gúncoskodom? Csak egyért. Attól tartok, hogy

a népi énekekben, népi mesékben, népi táncban ki is merül az értelmiségi ifjúságnak a nép iránti szeretete. Félek, megjelölkeznek egy nagyon egyszerű igazságról. Attól, hogy a nép nótáit fújuk, a nép balladáit szavaljuk, a nép táncát járjuk, még akár fel is fordulhat a nép éhen. Magyarország, amit mondtam, urra lett a nép a politikában, de még a nép ellenségét is résen állanak. Itt van még a rabló erkölcsű szűzherkeskedelem, itt lappang még irodalomban, hivatalban, iskolában, olykor még a templomban is a szellemi reakció. Uton-utjélen halljuk, hogy ócsorodjék az 1945-ös földrengést, kisebbitik a demokrátiát, országépítés elgátlhatatlan eredményeit, gyalázzák a munkásoktól lett politikai és gazdasági vezetőket. Csak a vak nem látja, csak a süket nem hallja, hogy itt létezik egy egész néppellenes tábor.

Nos, minden magyar ifjúnak, magyar leánynak tudnia kell, hogy csak akkor van joga népdalokat, népi táncot táncolni, ha harcra is kész a nép ellenségei ellen. Előbb népi politika, azután népi tánc! Am gyűlölet gyűlölet, mennek gyátrabbra össze a fiatalok népi táncot ropni népi zenére, de ez a mulatság mindig olyan legyen, mint a harcos művészek színi tábori vidámozása: a lelkes szabadságra két kemény, gyűződelmes, labancszalasztó ütközet között. *Historicus.*

A fürdőváros és a házépítő szövetkezetek megalakítására fordítsuk minden energiánkat

Irta: Kalenda Lóránt városi tanácsos

Az 1945-46-os éveket a háborús sérülések folytán szükségessé vált megővő, helyreállító munkálatok jellemezték, új építkezésekről, tervekéről még nem beszélhetünk. Az 1947. év azonban már ezekben a jogyében lett el. Orvendetos tényként kell leszögezni, hogy míg az előző években kizárólag a közséletek (állam és város) végeztek helyreállító munkálatokat, ebben az esztendőben a háztulajdonosok igen nagy mértékben járulnak hozzáik. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a súlyos tetőkárok és a védő össefüggő közművesmunkák 95 százalékát a város épületein helyreállították.

A főkehiány főkező hatása

azonban még mindig igen erősen érezhető, mert a magánépítkezés egyelőre még csak a főútvonalak mentén földszintes épületek építésére korlátozódott és lakások építése iránt a magánéke részéről még semmiféle érdeklődés nem mutatkozott.

Pedig az igazi városépítés lényegében új lakások és kóvatali épületek építése és amig az erőteljes tempóban meg nem indul, a katasztrófális lakáshiányban és

hiányok helyreállításaiban enyhülés nem következhetik be.

A közületi új építkezések

első fészkei azonban megjelentek. Felépült a városi műszaki ügyosztály irányítása mellett és rendeltetésének átadott a Hajdúbozsárményi-úti kerüváros lakótelep első 50 épülete, tető alá került ugyanitt további 39 épület. Négy új korszerű lakást építettünk a Dobozi-utcai városi bérházakban és megindult az OTI-székhez építése is a Bethlen- és Pulszky-utcai saroktelken.

A jövő Debrecen kialakítása érdekében elkészült a város új szabályási terve és a törvényhatósági bizottság a hertvet változtatás nélkül elfogadta.

Most pedig lássuk az elmúlt év helyreállító tevékenységének fontosabb adatait. A 32 helyen megromgált városi közcsatornahálózatot mintegy 650 ezer forintnyi költséggel teljesen helyreállították.

A belsőségi baroklatok háborús sérüléseinek javítására az 1947. évben több, mint 500.000 forintot fordítottunk és azt mondhatjuk, hogy a háborús károk mintegy

40 százaléka kijavított nyert. A törvényhatósági úthálózat

legkiemelkedőbb munkája

a Füzesabony-nyirábrányi (hortobágyi) műút 5 km hosszúságú szakaszának talajeserével kapcsolatos teljes újjáépítése, mintegy 350.000 forintnyi költséggel. Ezzel a három év óta járhatatlan, fontos közlekedési fontat a forgalomnak a folyó év végén átadtuk. A Déri-múzeum, vágóhídi hűtőépület, a tüzoltóaktanya, a Stadion épületének tetőhelyreállítási munkálatai befejezést nyertek. Rendkívül örvendetes

a háztulajdonosok részéről

a lakóépületek helyreállításait előző tevékenységnek fokozatos megőnküése. Az építésügyi Kormányzat által folyósított tető- és lakáshelyreállítási kölcsönből mintegy 1,5 millió forintot vettek igénybe a háztulajdonosok és így ezzel a kölcsönrel a kormányzat a célját Debrecenben teljes mértékben elérte.

Ha ezt a kölcsöntípust a közületi bérházakra is ki lehetne terjeszteni, a háborús károk elűntése nagy léptekben haladna előre.

Az állami építkezések

vonalan egész esztendőben folyt a református Nagytemplomnak, az állami kórház épületeinek, a rendőrtornyalépületeknek a gyermekmenhely, az ifjótábla, a gyermekiskola és a hadifogolyok számára épületeinek a karbajelzése.

Ha a felsorolt munkálatokat kiértékeljük, ebben az esztendőben több, mint 6,5 millió forintot költött a város és az állam a megsemmisült épületek és utak renoválására. Ehhez az összeghez hozzászámítandó még tetőhelyreállítási kölcsönképpen rendelkezésre állított 1,5 millió forint és a városi közmunkák céljaira biztosított közel ugyanennyi összeg, úgy hogy végeredményben az állam kizárólag az átöbeveletelek, minden idegen tőke igénybevétele nélkül az elmúlt esztendőben

kereken 10 millió forintot

fordított Debrecen újjáépítésére. Ez az összeg elégséges volt arra, hogy a város építési munkássága és a közmunkára rászoruló nagy tömege egész évben foglalkozáshoz és kenyérhez jusson. Ha a következő, centenáriumi évben legalább ugyanennyi összeget fogunk a város gazdasági életébe beszivattyúzni, a város dolgozó nyugodtan nézhetnek a jövő elé

A jövő év

legfontosabb két problémája: 1. Debrecennek, mint fürdővárosnak a kialakítása; 2. a házhelyakció során kijelölt telektömbökre a házépítő szövetkezetek megalakítása, illetve a megalakulás után a családi házépítő tevékenység megindítása. A gyógyászati és fürdő építése, valamint a házhelyhez juttatott lakásépítő tevékenysége két olyan jelentős munkálat, amelyek amellet, hogy a dolgozók élet-szintjének emelésére alkalmasak, városépítés szempontjából a legfontosabb városképző elemek, mert a város egyes területeinek rohamos fejlődését biztosítják. A város vezetőségének erre a két nagy horderejű kérdésre kell összpontosítani minden energiát.

A magyar atomkutatás terén élenjáró debreceni intézetnek több segítséget kell nyújtani

Dr. Szalay Sándor professzor nyilatkozata a fizikai intézet ezévi eredményeiről

A Debreceni Egyetem Orvoskari Fizikai Intézet az elmúlt év folyamán szép előrehaladásra tekinthet vissza, úgy a háborús károk helyreállítása és pótlása, mint az alkalmazott ipari kutatás és a tudományos munka terén. Több laboratóriumi helyiséget sikerült teljesen helyreállítani, a tanítás általában a háborúelőtti vagy inkább már valamivel magasabb nívón folyik. E téren nehézséget csupán a hallgatóknak szokásán nagy száma jelent. Különösen sajnálatos az a háború utáni általános jelenség, hogy az egyetemi pályákat nagyon sok szellemileg

nem rátermett hallgató lepi el, de a rátermettek előképzettsége is hiányos, mert a háború miatt és után a középiskolák nem tudták az oktatás kellő színvonalát biztosítani.

Két új állást is kapott az intézet tudományos munkatársak számára, akiknek kiképzése folyamatban van. Jelentős anyagi segítséget is kaptunk a Belga-Kongó Rádium Vállalatával sikeres egyesületet köztünk 30 milligramm rádium szállítására vonatkozóan, sikerült a belga hatóságok kiviteli engedélyét is megszerezni.

Kutatás magyarországi rádióaktív anyagok után

Az elmúlt év folyamán az intézet szorgalmasan kutatott magyarországi közlekedben rádióaktív sugárzó anyagok nyomai után. Néhány munkatársammal hosszabb időt külső terepen is töltöttünk. Az atomenergia felszabadítása az urán és thoriunot az ipari civilizáció jövődjé legfontosabb nyersanyagává tette. Bár Magyarországon urán vagy thoriám dús teleregben való előfordulása ismeretlen, mégis mindent el kell követnünk ilyen nyersanyagok utáni kutatás terén. E vizsgálatainkat az iparügyi minisztérium támogatásával a Földtani Intézet geológusaival munkaközösségben végeztük. A tél folyamán a begyűjtött kőzetminták laboratóriumi megvizsgálása folyik.

E kutatásokat azok a rendkívül praktikus vállalkozás hordozható telepese Geiger-Müller számlálócsöves berendezések tették lehetővé, amelyeket a múlt év tavaszán dolgoztunk ki az intézetben. E készülékek az uránkutatás várszesszőjének tekinthetők, mivel

az amerikai legmodernebb készülékekkel, amelyek exportját különben az amerikai atomerőbizottság betiltotta.

Rendkívül kis súlyú magassfe-

A világ legpontosabb speciális műszere

A tisztán tudományos kutatás terén szintén haladásról számolhatok be, bár kezdetleges felszereléssel, korlátozott anyagi eszközökkel és főleg erős adminisztrációs túlterheléssel, nehéz lépést tartani az iparilag fejlett nemzetek kutatóival. A hátrányos helyzet miatt a magyar kutatók idővesztéssel kénytelenek a súlyos akadályokat leküzdni és ezért a haladás lassabb. Törpe neutron-generátorunk befejezéshez közeledik, reméljük, hogy az 1948. esztendő folyamán működésbe helyezhetjük és nehéz-hidrogén atomokkal történő atómbombázás segítségével olyan neutronsugárzást kaphatunk, amelynek előállításához egyegyed kg rádiumra volna szükség.

Befejezéséhez közeledik egy 1

elektromágnes is, amelynek vastagját, elgondoláson szerint, a debreceni MAV főműhely (Vagongyár) munkásai készítették el egy ócska vasúti kerékből. A „Néplap” Gerő miniszternél történt közbenjárása tette lehetővé a mágnes elkészítését. E mágnes szétrobbanó atómmagokból kiropuló alfasugárzószerszkek sebességének pontos meghatározására fog szolgálni és a világ legpontosabb ilyen célra szolgáló eszköze lesz.

Mindent egybevetve, sebb reményekkel indulunk az új esztendőnek, mert úgy látjuk, hogy a természettudományi kutatás óriási fontosságát nemcsak világszerte, hanem hazánkban is felismerték és reméljük, hogy az intézet munkája iránt több érdeklődés és megértés fog megnyilvánulni és több segítséget kapunk munkánk megőnküetésére.

Legszébb kardezonyi ajándék egy **Magolcsai kalap** a Színházátjáróban Nagy választék! — Szolid árak! Tiszttetés és javítás!

BUTOROK, kárpitosáruk nagy választékban Szántónál PIAC-UTCA 81. SZ.

Fizetnek-e a gazdagok?

Ma már nemcsak a finanszírozás, hanem a pénzügyigazgatóságok kísérők felelősségével az államháztartás mérlegét, hanem a nagyközönség is. Az összevont adatok beszédesen bizonyítják, hogy miképpen stabilizálódik a demokrácia. Betétként idejében is közzéadtak a statisztikákat, hiszen ők is stabilizálódtak: a tulajdonságok nagyrészt és meggyőzően, még a kettővel összevont bankkapitalizmust. Joggal tehetik fel a kérdést: mivel bizonyítható, hogy az államháztartás a költségvetés? Nem kimerítően azaz, hogy miként találják át a terheket a dolgozók válláról a gazdagokra.

A rossz textilrendelet megkérsítette a kincstárt

Nagyon kedvelte a régi rendszer a közvetlen adókat, mert így rejte maradt, hogy az államháztartás súlyosabb felét a dolgozók viseljék. A régi rendszerben az adóterhelés 75 százalékát tette ki az adóadó.

Ma a forgalmi adó emelkedése, részben a nagyobb árfolyamot is jelenti. Itt nagy emelkedésnek kellene mutatkoznia, ha a kettős árrendelet textilárát Varga István segítségével meg nem fordított volna a nagytőkés, nagykereskedői spekuláció. A terv az volt: a dolgozók szükségletét szolgáló cikkek ára változatlanul maradjon, a szabadforgalmúak emelkedjenek, ami után magasabb adót fizetnek a kincstárnak. A szándékosan elrontott, zűrzavarossá változtatott rendelet, azonban egyelőre elhárította az adóbevételek a kincstárt. Mindenre ellenében Debrecenben a forgalmi adóbevételek december 21-ig 1.737.000 forintot az elmúlt havi 1.892.000 forinttal szemben. Minden bizonnyal a következő hónap mérlege, melyre a karácsonyi vásárlások esnek még jobb lesz.

De a másik közvetlen adónál sem fizette meg a helyét. December 31-e a határidő a fényűző adóilletékek befizetésére. Így az eredmény még nem áll rendelkezésre, remélhető azonban, hogy a sok módosítás ellenére is komoly bevétel fog kószni.

Számbavették a vagyonosokat

Folytatás az előző lapunk az egyenes adózáson. A régi rendszer az összevont adórendszernek csak egy részét inkasszálta egyenes adókból. Összesen ügyelt, nehogy megadósítsa a gyarorságot, az összehordást, vagy másban a bankkár. Inkább a fogyasztási cikkekre vetett ki nagy adót. Előfordult, hogy 25.000 pengő vagyon után — 25 pengő volt az évi adó. Ezen változat most a vagyonosbirtokosok. Mivel azonban a 3 éves terv beruházásaihoz máris igen sokat költött az állam, időszérű, hogy a vagyonadózás és a vagyonszaporulati adózás jelenleg összegei is begyűljenek. Amint a jövedelmek mutatják, a gazdagok saját költségükkel nem igen törik magukat a fizetésre. Még ha hónapokról hónapra emelkedik is a befizetett összeg, mégis elmarad az előirányzott mögött.

Szeptemberben a két adónemből befolyt összesen 58.332 forint, októberben 94.000 forint, novemberben 114.116 forint, míg december 22-ig a bevétel 188.367 forinttal zárult. Összesen eddig tehát befizettek 461.083 forintot, melyből 14.478 forint esik a vagyonszaporulati adózási részre. A kifizetések szerint viszont be kellene fizetni a gazdagoknak — a háború és inflációs vagyonos grófoknak — az első öt hónapra, azaz december végére 900.000 forintot.

Még van annak is az értéke, hogy miért szűkült fel az utolsó hónapban több, mint 70.000 forinttal az összeg. December közepén egyenes végrehajtókkal szorították le a „szegény” gazdagokat. Mindjárt jobb lett a statisztika! Utána, amint azt a rendelet előírta, a végleges kivétel, csak igen kis hányadban maradt meg az adó.

adónival elkészült a vagyonosok számbavételével és a kifizetéseket is elvégezték. Nemcsak a természetes, de a jogi személyekre is, kivéve azokat, akik vagyonosok fölébe nem kerültek be.

A borszakma nem jár ráfizetéssel...

Nem azt egyenhangy ismert vagyonsági megvizsgálói, mintha alig egy évvel ezelőtt Varga István bükkött államtitkár debreceni előadásában megfogalmazta: „Tulajdonképpen a felszabadulás óta tökéletesen jól nem beszélhetünk.”

Nem tőkés senki előtt, hogy a kincstárak, — akik nem is gyárüzemmel dolgoznak a Timár, Varga és Vígkedvű Mihály-utcán, csupán kispárosokként számílják magukat, — az elmaradt esztendőben, mégis csak szert tettek egy kis vagyonra. Nagy Albert „kis” timár alig 3 házzal gyarapodott. Mivel a vagyonszaporulati adózás beállása egy kicsit elkesztet, a 15.690 forintos adóját 1589 forinttal bírsággal megföldíték. Süvölős Sándor 9365 forint szaporulati adóját fizet; Bartha József pedig 17.430 forintot, meg 10 százalékos bírságot. Marad még nekik ezután is, érdemes volt vagyon grüjéni. Bakonszegi Imre nem grüjölt olyan sokat, — neki már a háború előtt is volt. Így csak vagyonadóját fizet, 8304

Bonyodalmat csupán a háztulajdon fog okozni, melynek bevétele nem áll arányban értékével és igen sokan nem tudnak majd többszörű adófelosztásigüknek becsületesen eljutni.

forintot; Kovács István ennek a négyeszeresét, azaz 32.370 forintot, de szaporulati adóját szemmel. Porcsa nem ez a csoda, hanem inkább az, hogy Ilyen körülmények között a környékről. Pedig több timár is van!

Pikó borszakma már többet fizet, úgy látszik gyárüzemmel szemben ráfizetés a borszakma. Dézmaként 74.344, szaporulati adóját — azaz, amit a háború óta keresett — 22.576 forintot. Ezzel szemben a Timár Társulat Hungadi-u. 1. szám alatti vállalkozása már csak 1075 forintot fizet. Nem volt itt névadás néhány bór összejáratásánál? Igaz ugyan, a Hajdúsági Fej. és Áruforgalmi a Vár-utca nem jobb, mindössze 912 forintot kell háromez év alatt befizetnie. Talán ez is a beszolgáltatott kispárosokkal fizet. A Bacska-féle Vasöntőgyár, amely felszámolás alatt áll, csak névlegesen van kifizetve 137 forint. Viszont nem tudjuk, hogy a tulajdonos Bacsó mérnökre mit vetettek ki?

Hiányoznak a nagykereskedők

Nagykereskedők neveivel is alig találkozunk Hísz érthető. Megfogható vagyon, ház vagy ingatlan nincs és a tőkét a mellyégyesben hordják. Ott van ugyan Fahidi József 16.809 forinttal, azaz kevesebb — nagykereskedő jelét! — mint Bartha József kismimár. Viszont nem találkozunk Leiner Jenő és még néhány „nem szegény” nagykereskedő nevével. A földbírók közül, akiknek minden bizonyítvánnyal „nem termett az idén semmijük”, ott találjuk Polgár Miklós nevű 52.500 forintos dézmakötelezettséggel. S ha emlékeztünk nem csak, valami kapcsolatai neki is voltak a Mikó Gábor és Majláth

féle üzletkhez. Ott van még Tiszay Imréné földhiteles is 36.375 forinttal, ha pedig külön egy kis „földeske” után 24.152 forint dézmakötelezettséggel. Anya is, ha a megtartott 100—100 holdat a azt osztandó földből. Ezek szerint tehát megvizsgálat hatjuk Varga István a kincstári elnököt, hogy „még nem egy kis gazdag ember a debreceni határban is. Ha pedig akad, akkor vizsgálják is a terheket. Ma már nemcsak a finanszírozás és a pénzügyigazgatóság, de a nagytőkés, a dolgozó színek is rajta tartják majd a szemüket, hogy fizetnek-e a gazdagok. —g—

Régi helyén megnyitott a HORN szőnyegház KOSSUTH-UTCA 19 SZ.

Előzékeny kiszolgálás! Olcsó árak! Szőnyeg, textilárú, függöny, linóleum, butorszövet stb. Állandóan rektóron

Töröttszárnyú angyal

Írta: NAGY ISIVÁN

Régesrégén apám mesélte, hogy mi történt egyszer karácsony szombatján a nagy inség éveiben. Külvárosországban, túl a Nádas hídján, dühösen esikorgatta fogát a zord tél s bizony sok kicsiny házban didergett a kemence. Oda-künt meg úgy sirt a csipős szél, mintha valakit temetne. Estére azután megvizsgáldott s ezüstös köd szállt alá a világra. Egy kisfiú háznak ablakában sóváron leste angyalát. Édesanyja ezalatt foltozta az apja jobbik kabátját az ünnepre. Nagy sóhajokkal kísérve mesélt a kérdezősködő gyerekeknek:

— A kőd fiam — felelte olgondolkozva — angyallist. Az égiek ezítájják a földre, hogy a rossz emberek ne lássák őket, mikor a földre szállnak a sok ajándékkal. És amikor szétfoszlik a kőd, az angyaljárásnak is vége. Akkor derült ki, hogy ki mit érdemelt...

— kérdezte a kisfiú szívszorogva. De az anyja vagy nem hallotta, vagy nem akarta hallani, mert nem felelt. A gyerek oda-lapította az orrát az ablaküveghez s elszontyolódva kímélte a sűrű angyalhalmát, melyben csak a szemközti szomszédok ablakai vágtak egy-egy fénykockát. Egyszer nagyot dobbant a szíve. Az ezüstös ködben jönni látott egy tömött zsákú fekete angyalt. Nyílt az ajtó s a kőddel együtt belibeggett a nyíláson, nagyot szuszantva dobta le a zsákot s azon nyomban a kisfiú édesapjává változott. A zsákból csupa-csupá bogos tüzfát rázott ki.

Az édesanyja sugva kérdezte: — Balázs fiam — egyéb semmi? — Semmi — fújt akkorát az apa, mintha a téli szél koblében nyomorogna.

A kisfiú ismét az ablak felé fordult. Az ő angyala-biztosan csak azután jött — gondolta re-

Mihail Beniuc:

A SÓLYOM

Mihail Beniuc a mai fiatal román költőnemzedék leg-egyénibb hangú Mirkura. Iggyérisz szocialista költő, aki nem szakadt el a népi gyökerektől.

Sírdombja stucs jó Hórának,
Hetyke urak reá köptek,
Gyomrában sólymok turkáltak,
S a sólyom, haj, nem dögöl meg!

Bércről-hérecze száll,
Szabad a hűta, csontja.
Csak repül a madár,
Némán repül, haldokolva.

Az uraknak rossz lehet álmuk.
Nyakukban a sólyom körme!
Kitépi irigy zuzajuk:
Az átok csap le mennydörgőre!

A sólyom meg száll,
Sziklaról sziklafokra.
Csak repül a madár,
Némán repül, haldokolva.

Riadt álmukból ébrednek,
De rossz is ma az uraknak!
Ajtóikra reteszt tesznek,
Mázsás lakatokat raknak.

Künn a Kárpátok gerlicén,
Egy sólyom szomorúan mondja,
Testvéreire tekintvén,
Vég szavait, haldokolva.

S gyül a sólyom seregcsill,
Nagy felhőkben gyül a csapat,
S villám zúg a földre velük:
Megbosszulni Hórájukat,
Megbosszulni Hórájukat.

Fordította: Komjáthy István.

Hasznos karácsonyi ajándékok

Sesztina Lajos

vaskereskedésében
DEBRECEN

Irhabundát, szörmebundát

és minden szörmeárut kikészít, fest és clad
Hungária Bőr- és Szörmeárugyár Kft.
Eladási osztály: Piac-u. 16 (Alföldi-palota)
Gyár: Varga-utca 32. Telefon: 36

ménykedve. Leste hát, egyre leste a ködhalmát, egyszer azután sírva fakadt:

— Felszállt az angyalhoz, édesanyám... Hát ilyen rossz voltam én? Az idén nem lesz karácsonyfám?

Az apja eokáig gyúrte homlokát, majd valami szepet gondolva vette ünneplőre foltozott, jobbik kabátját, kisfiát meg háttára kapta, mint egy paripa s Belvárosországba, a fényes kirakatok közé üggett vele. Ott karjára vette s körülmutatott:

— Ez itt mind a tied, mert jó voltál kisfiam, Olyan jó voltál, hogy az angyal ezt a sok szepet és jót mind-mind neked szánta. Hej... de a jó mindég nehéz, ha még oly kevés is, hát mégla ennyi van belőle, amennyit itt látsz. Bizony nem birta az angyal hazáig, eltört a szárnya, pedig a tüzfát én vittom haza, a többivel ittreköt szegény Belvárosországban...

— Édesapám — didergelt boldogan a kisfiú. — Nem kell nekem ennyi minden. Be sem férne hozánk egy rakásra. Elég lesz az a kicsi kőszék is. Neked nálam...

szunk egy olyan meleg kabátot, amin nincsen folt. Vigyük el azt a kesztyűt is, hogy ne fázzék a kezed a fűrészen. Édesanyámnak vigyük azt a szép cipőt...

— Jeddten hátrált az apa:

— Nem, nem, kisfiam, azt nem szabad. Az égbe nyúlni nem lehet. Azután a mennyország kapujánál is nehezebben nyílik a kirakat... Jer innen el hamar. Mire hazatérünk, talán meggyógyul a mi angyalunk szárnya s mindent be-rak nekünk a házba.

Miközben az apa így beszélt, visszakullogott Külvárosországba. Hátán lógott a kisfia, sivein haragos búbanat. Otthon újra hazatérnie kell, ha nyílik az ajtó és sehol sem lesz látható a megkivánt sok jó.

— Hej most az egyenes megfeszíttek angyalok! Sugjátok nekem egy szép mesét. Feledtessem vele, hogy a mi angyalunknak soká gyógyul a szárnya...

— És ime, mikor hazatértek, így szól az aszony, mikor levette újra hátról a gyereket:

— Csendesen Balázs, aludt... az a kőszék is... az a kőszék is...

Kellemes karácsonyi

ünnepeket kívánunk

**Geszti
olaj
telep**

Debrecen, Erzsébet-u. 29

**Rosenfeld Testvérek
MATEOSZ autófuvarek**
Tel. 536. Debrecen, Petőfi-tér 6

*Kellemes
karácsonyi
ünnepeket és
boldog
újévet kíván*

minden kedves vevőjének

Króh

textilüzlet, Dégenfeld-tér 10. sz.

**Debreceni
Textilművek**

Termelő-
és Munkaszövetkezte
Debrecen, Bethlen-u. 32
Telefon 235

Gyártmányok:

Szalagok, csipkék, lámpa-
bél, cipőfűzők, gumisza-
lagok, gumifűzők

**ifj. Gődény
Ferenc**

rum-, likörgyár és
barnagykereskedés
Debrecen, Széchenyi-u. 49

*Árui kiváló
minőségükkel
az egész
Tiszántúlon
vezetnek*

**Kedves
vevőinek
boldog ünnepeket
kíván**

VOJTH

LÁTSZERÉSZ

Városháza-épület
Kossuth-utca 2 szám

**Kellemes ünnepeket
kíván a**

**R
R E X
X**

Rex Gyógyárugyár
Budapest Debrecen

**Kellemes karácsonyi
ünnepeket kíván**
kedves vevőinek
vaskereskedő, Sréchenyi-utca 55
Muraközy Tibor

**Debreceni
Bőr- és Cipőgyári Munkaszövetkezet**
Debrecen Telefon 219 Vágóhid-u 3

**DEBRECEN VÁROS
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁRA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Foglalkozik a banküzlet minden ágával, előnyösen gyümölcsösztet takaré-
és folyószámlabetétet, folyósít minden fajta kölcsöntés zálogházában
kölcsön nyújtásával előzékenyen áll a város közönségének rendelkezésére

**Varga Kozma Béla
szűcs mester**
Piac-utca 19. sz.

Boldog karácsonyi ünne-
peket kíván kedves ve-
vőinek

Szikszay Endre
könyv- és papírkereskedő
Püspöki palota

Kedves vevőimnek
kellemes karácsonyi
ünnepeket kívánok

Grünblatt Hermann
Csapó-utca 15. szám

*Boldog
ünnepeket
kíván*

Hortobágy malom
Munkaszövetkezet

**Tóth
Gyula**
vaskereskedő
Debrecen

Magyar Vasúti Forgalmi
Autóbuszüzeme
Debreceni Helyi
Vasút
Debrecen-Nyirbátori
HÉV üzletigazgatósága

**Debrecen város
Elektromos és Gázművei**
és a kezelésében levő
**Vízmű, Fürdő és Hőforrás
üzemek**

Egyesült Kefegyárak Rt. Debrecen

Tip-Top újesztendőt kíván összes üzleti barátainak

**Debreceni MATEOSZ Tagok
Munkaközössége**
Debrecen Ispóty-utca 3 — Tel. 261

**Kellemes karácsonyi
ünnepeket
kíván**

Debrecen
Csapó-utca 8

**Alföldi Takarékpénztár
Debrecen**

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
leányintézete

Betéteket
legelőnyösebben gyümölcsösztet
Foglalkozik a banküzlet
minden ágával
Szolgálatát előző, gyors és pontos

**Mi is
boldog karácsonyi
ünnepeket kívánunk:**
Szabadság nyomda és
"Néplap" kiadóhivatala

FORTUNA

**Árukereskedelmi Rt.
Baromfiexporttelepe**
Vágóhid-u. 10 Telefon: 435

*Boldog karácsonyi
ünnepeket
kíván*

kedves vevőinek
és barátainak

Mikó László
posztónagykereskedő
Széchenyi-utca 1 szám

CSERÉP SÁNDOR
Szemklinikai látszerész
Debrecen Piac-u 24

Emelkedik a termelés, jobb lesz a betegellátás Debrecenben

A 3 éves terv eddigi mérlege

Egy esztendővel ezelőtt jelentős be a közvélemény élénk helyeslése, a dolgozók kitartó lelkesedése mellett az MKP három éves gazdasági tervét Gerő Ernő elvtárs. A terv ötödik hónapjában joggal állapította meg döntő jelentőségű beszámolójában: „Ma határozottan állíthatjuk, hogy hazánk nagy a kapitalista úton halad tovább, mert álléptis a Rubikont a polgári és népi demokrácia között. Iparunkban, hányászatunkban és közlekedésünkben, a dolgozók számát tekintve, döntő súllyal van képviselve a társadalmi szektor”.

A Vagongyár egyes osztályai túlszárnyalják a békebeli termelést

Ez a tény döntő befolyással van az egész ipar fejlődésére, a termelés emelkedésére Debrecenben is. Az üzemekben a termelés üteme egyre meredekebben ível felfelé. Az állami kezelésben lévő gépek és a magánvállalatokban egyaránt. A Vagongyár fejlődését három szempont figyelembevételével mérhetjük le. Első: a háborús rombolások helyreállítása.

Ennek keretében 600 munkás számára szolgáló munkahely, a szerelőcsarnok munkálatai fejeződtek be.

A másik: a műszaki berendezés modernizálása. Ez ugyan nem nyert megoldást ebben az évben, de már fél millió forint értékű szerszám-gepek vannak már újonnan a gyár részére. Apró szerszámokból is kapnak 800.000 forint értékben. Végül: a szociális és kulturális követelmények megoldása. Ezen a téren a központi és követségi munkások, zsinagorogója készült el és tovább folytak a kulturális ünnepségek munkálatai is.

A termelés ma már a békebeli szintet is túlszárnyalta a központi osztályon. A mozdonyosztály pedig, — lényegesen rosszabb körülmények között, mint annak idején — utólért a békebeli 1938-as évi.

Az év elejéhez képest a teljesítmény mintegy 15—20 százalékkal emelkedett, de a hároméves terv kezdete, augusztus óta is 6—7 százalékkal. Nem hiába feszítik erejüket a Vagongyár dolgozói. A demokráciát erősíti a több kocsi, több mozdony, a jobb és gyorsabb szállítási lehetőség.

Heti 1500 pár cipő 3-os pamut feldolgozás

Partos nemcsak az állami üzemekben mérhető le az a fejlődés. A Cipőgyári Munkásszervezetek, mely hatalmas, Piac-utcai üzletben kasszától látja el a város többi részét a debreceni és környéki dolgozókat, hatalmas mértékben növelte termelését. Heti 750 pár volt a termelés az üzemben. A hároméves terv kezdete óta állászereszték az üzem, megmagyarázták a dolgozóknak: mi mielőtt az, ha egyszerűen termelnek. Mintegy 10 százalékkal emelkedett a munkásszervezet és az eredmény hetente 1500 pár cipő készült.

A teljesítményben növekedés is mutatkozik. Még tovább lehetne fejleszteni az üzem, ha az Anyag és Árhivatal nem bannna olyan szűk keresztmetszést a börtönökkel. Reménykednek azonban, hogy a hivatal mozdulat szervezésével több nyersanyagot jutnak és akkor az olcsó típusú cipőket ezután onnan juttatják a gépek a dolgozók részére.

Nem marad el a teljesítmény terén a másik szövetkezési üzem a Textilgyári Munkásszervezet sem. Míg 1946-ban 900 kilogramm pamutot, addig az évben már több, mint háromszorosát dolgozzák fel havonta.

Jól kidolgozott tervet készítek, hogy a munkások jól tudják a

hároméves tervét mintegy 6—10 százalékkal muldja felül minden hó végén. A textilgyár egyik legjobban szerencsét üzemeltet Dobrocsmet. Amilyen mértékben emelkedett az anyagi háttér a szövetkezetek, olyan mértékben valószínűsíthető meg az állami vállalatok. Az üzem

Szaporodnak a gépek, épülnek a műhelyek a kefégyárban

A Hírlapunk érdeklődéséig tartozik az Egyesült Kefégyár. Azonban ma már a bank is állami irányítás alá került és a gyárban sem a régi kapitalista szellem uralkodik. Még cseléki-botlik az üzemi hiányosság, még nem találták meg teljesen: mi az igazi feladatuk, de a termelés hónapról-hónapra emelkedik. Az üzem az év eleje óta tíz százalékkal emelte munkásszámát.

A géppark 12 géppel szaporodott és a hároméves terv első négy hónapja alatt különösen nagy lépéssel haladtak előre a tisztaság és világos műhelyek újjaépítésével.

A nyersanyagellátás is meggyorsult a külföldi anyagok behozatalával.

Magyarország legnagyobb építkezési vállalkozása

Ennek a néhány üzemnek meredeken emelkedő termelési grafikója támogatja alá Gerő elvtárs megállapítását: „A kérdés polgári vagy népi demokrácia között az utóbbi javára dől el.” De, mint mondta tovább: „Nemzetgazdaságunkban alapjainak már nem kapitalista módszer szerint történik az akku-

muláció sem, hanem lényegesen gyorsabban folyik... Tehát a nép érdekeinek megfelelően.

Ha megnézzük a Bohlen-utcai folyó építkezést, az OTI új gondolkodást, nem nehéz megállapítani mennyire igaz van. A termelésből előállt, értéktöbblet ma visszafolyik a dolgozók zsebébe.

A hároméves terv bevezetése óta a termelés 50 százalékkal emelkedett.

Az előirányzott termelést minden hónapban túlhaladják. Ha a nyersanyag folyamatosan jönne külföldről, még nagyobb eredményekről tudnánk beszámolni.

Nem kevesebb, mint nyolcmillió forintot fektet be az OTI az új építkezésbe, mely ma Magyarországon a legnagyobb építési vállalkozás. Körülbelül 25.000 négyzetméter területet be és naponta tíz vagon kavicsot használunk fel. Eddig 100 munkással dolgozunk. Köztük kubi-kosok, népszámszámok és fuvarosok vannak, de néhány ács és építőmunkás is foglalkozik már az építéssel. Az igazi nagy munka csak az a lapozás után kezdődik.

A kubi-kosoknak 6000 köbméter földet kell megmozgatni, 250 vagon kavicsot, 50 vagon cementet és egymillió darab téglát dolgoznak be a hatalmas méretű, modern épületbe, a vasbetonhoz 20 vagon gőmva-szal használnak fel.

Ez az épület, melyet egy év múlva adnak át hivatalosnak, az ország egyik legmodernebb rendelőintézménye lesz. A munka, természetesen, itt is lerészesezni folyik. Ötvenhárom hétre van beosztva a tálalás, mely az építés iródban függ. Rajta fel-felintve, hogy minden héten melyik munkacsoportnak, milyen munkával kell bekapcsolódnia az építkezésbe. A munkafeljesztmény ki-váló. Az építészmezőnk, aki a vállalkozó, a budapesti MEMOSZ ki-küldötte, kijelenti, hogy csak a du-nánbéli medrei híd építésénél tapasztalt ilyen jó munkafeljeszt-ményt.

150—160 százalékos norma fe-lett járnak a munkások.

Természetesen, hogy az a fizetésükön is megélezzik. Vigor folyik a munka, kedvvel megy az építés. A nép pénzéből, a népek épül itt egy újabb intézménye a szociális gondolatnak.

De nem ez az egyetlen beruhá-zása az államnak, melyet a dolgo-zók által előteremtett pénzen a dolgozók számára épít az új demo-kráciát. Az egész társadalom érzi ma már, hogy itt valóban megvál-tozott az állam struktúrája. A kérdés zárul — még pedig a nép javára.

Vég László.

Rendőrkarácsony

A rendőrség karácsonyfa-ünne-pélyén Molnár György rendőrfőka-pitány tartott nagyhatású ünnepi beszédet. A műsorban közreműkö-dött karácsonyi énekekkel a rend-őrgyerekek kórusa. Az ünnepély végén 400 csomagot osztottak fel a gyerekeknek. A bensőséges ün-nepélyt Nemere Mária rendőrhá-d-nagy rendezte.

Üttörők karácsonyi megajándékozása

Meglepetett és boldog karácso-nyai hangulat töltötte el a városi üttörő-otthonban összesereglett kis üttörőket. A KISOSZ kiskereske-delmek megérintő áldozatlansége lehetővé tette, hogy száznál több üttörő-gyermek karácsonyi aján-dékban részesüljön. A nagy üt-törőcsalád tagjai a karácsonyi üzsonna után boldogan vették át az új cipőket, meleg ruhára való flanelt, koszyút és harisnyát. A dolgozó szülők örömmel vették a tévíz idején igen jelentős ruha-szegélyt és halával gondoltak a KISOSZ-ra, amely az adományo-kat lehetővé tette.

Rádiók
Kerékpárok
részletre
MAYER mérnök
Kassuth-u. 13. Tel.: 380.

Állandó
bútor kiállítás
Killer Ede buterüzletében
Megtekintés vételkészség nélkül
Kedvező fizetési feltételek
Piac-utca 68 szám

NE DOBJA EL ócska
KALAPJÁT olcsón
UJJÁALKALTIJA
KALAPIPAR
Szechenyi-utca 7. (Ódvarban)

Sezionok, rókamiék
állandóan olcsón, raklóról
VIG kárpitos
Piac-utca 7. udvarban

Legjobb ajándék a családjának
Rádió
Gramofon
Varrógép
Kerékpár
legolcsóbban részletre is
SOLTE Z. Kál in-tér 2

Jegyespárok figyelmébe!
Jegyékszer
olcsó árban
Hajdú György
ékszerüzletében
Apolló mozával szemben szereshető be

Órák, ékszert
és dísztárgyat
most is
Kostya
ékszerésztől
Piac-utca 28 sz.

„Kommenciós cseléd voltam, aztán 17 évig kubikoltam...”

Visszavárják a tanyavilágban Czifra Sándort, a parasztok képviselőjét

Heggyűlés! — hirdeti egy vastag betűs felirat az útmentén fa derekán. A Richi-bányán vagyunk. A pártház kis szobáját szűfőfény megfűti az emberek. Beüzemelt kemenceidővel átit a belsőre, a tö-rött ablakon melesző hideg szél sepi be a havat. A szobában füst és párafejtésbe burkol, emósodott alakok látszanak. Nem ideális hely két óra széd és vitalgásos tar-tására, de Czifra Sándor elvtárs, a kerület képviselője bírja. Pedig ő áll legközelebb a fagyos ablakhoz. A többiekre is hatással van a példa. Lassan megsejtenk a halgató-ság fázós topogása a figyelemmel kísérik a képviselő elvtárs minden szavát.

Sokan most látják először elő-tükben, de szavai bizalmat ébresz-tenek az emberekben. Az őszinte-ség meggyőző erejével buzognak a szavak. Megelevenedik a múlt min-den nyomorúsága.

— Disznópásztor voltam, aztán kommenciós cseléd, ugyanott, ahol azelőtt a nagyapám, meg apám volt, a gróf Dessewiflyk nádori uradalmaiban. Aztán 17 évig kubikoltam, míg jött a felszabadulás!

A szavak elköngának a teremben. Mindenki érzi a súlyát. Az egykori kommenciós, kubikus, most a par-lamentben képviselő a nép érdekeit.

— Szervusz, Sándor! — köszön-rünk valaki, az ajtóban. Kiss And-rás köszöni volt kubikuslását, Czifra Sándort. Valanikor együtt kubikoltak a nádori háltárban.

— A panasznapot a rendőrségen tartjuk meg. Jönnek az emberek. Panaszra mindenkinél van a bizto-ság benne: hogy ha egy mód van rá, akkor orvosolják.

A ház előtt nagy birtokbuzás látni földet, lajuszáról a jegesapót.

— Jó lenne segíteni a mi bajun-kon is — áll elő a Földműveléső-velkező elnöke. — Van egy trak-torunk, minden igazolás, írat meg van hozzá. Csak éppen a legfonto-sabb, a traktor nincs meg, mert aki most jogtalanul bitorolja nem akarja visszatadni. Pedig nagy szükség volna rá. A szövetkezetnek van három darabja, de egyik se tud dolgozni, ha jóerő hiányában. Csak egy új lehetőség: visszavenni a traktort Nyerges László balmaz-újvárosi lakosától.

— Kacska Lajos nem rég jött vissza a fogságból. Nagy ruhátanságról panaszkodik. Sőt, a többiek, a szövetkezet elnöke, Kacska Lajos nem rég jött vissza a fogságból. Nagy ruhátanságról panaszkodik. Sőt, a többiek,

nem tarthat öröktől. Felírjuk, hogy részeseidjék ruhajuttalásban.

— Lassan elfogytak a panaszok. De a mi dolgunk még nem ér véget. Nagyhegyesre megrünk át, ahol megismerődik ugyanez. Az emberek súlyosnak találják az adóelszámó-lást, a búzakötvényvel itt is baj van, a cukrot befoglalják. Egyik elvtársunk meg arról panaszkodik, hogy a földjét verték el.

— Nádudvaron láttam — mondja Nagy Lajos — ott jutottam földhöz. Köntös, hogy Hegyessre jöttem át, elvették a földet és itt még mindig nem kaptam másikat. Hét gyermekem van, egyik most jött haza a hadifogságból.

A segítség jól van így elmeredni. A kommunista képviselők segítérek tudja ezt a nép is. Tudják, hogy a képviselőjük az ő vérték, meg az végigélt a régi világ paraszti-életének minden anyarúságát.

Benne nem fognak csalódni.

Szedelőködünk az indulásra, de egyre aggodalmasabbban nézünk a kinti időt. A szél nagy hűvösös-ekkel száguld a szabad mezőkön.

— Ha ilyen idő van, itt mara-dunk éjszakára is — szólak aggo-dalmasan.

— Az időse jó, ha mindig jól maradjának — mondják az embe-rek. — Ha emennek nem néz fe-lénk senki addig, míg újra nem jönnek.

— Miért? Más párt nem jön ki magukhoz? — A választás előtt nagyon is... Kis autók börtöve ugrik neki a fergeleges éjszakának.

Mindnyájan egyre gondolunk. Ha hoha tanolkezik is a tanyavilág, ha járhatatlanok is az utak, mi ak-kor is elfjövünk. Vannak: szükség van ránk.

Álló Álló

Kitettek magukért Debrecen sportolói 1947-ben

Hídjaink, üzemünk, vasútvonalaink és templomaink újjáépítésével egyidejűleg a felszabadulás után megindult a magyar sportélet újjászervezése is. A felolvasó magyar kormányfőnk tisztában voltak a sport nemzetközi értékével, valamint azzal, hogy a magyar sport az ország egyik legnevesebb valutája, sportolói az ország kiváló diplomatái.

Debrecen negyedik szabad karácsonyát ünnepi a mai nap folyamán. Ha 1947. év sportévkönyvében lapozgatunk, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a város sportolói ez évben is kitettek magukért és sok-sok hírt és dicsőséget szereztek úgy az országjaláron kívül, mint bent Debrecen város kéksárga színeiben.

A legnépszerűbb sportágak

a labdarúgásnak

a szurkolóit ez évben egyformán érte öröm és keserű csalódás. A DVSC, mely az NB I-ben képviseli a város színeit a tavasz folyamán ragyogó teljesítményt ért el, hatalmas küzdelemben megszerezte a 8. helyet is, ami egyúttal a város legjobb csapatának büszke címevel járt. A nyár folyamán több játékos megvált az egyesülettől, akiket a vezetőség — Vihar kivételével — anyagiak hiányában nem tudott kellően pótolni. Augusztus 24-én nagy meglepetés érte a DVSC-t keresztlátás a város társadalmát. A hatalmas Szovjetunió egyik képviselője, a Torpedó látogatott el magyarországi vendégjátéka során Debrecenbe és a mintegy 10.000 főnyi közönség láthatta a szovjet labdarúgósporthoz magas színvonalát és a játékosok sport-szerű magatartását.

Az őszi idény is pompásan indult. Újpesti legyőzése a DVSC-nek egyik legkomolyabb fegyverténye fennállása óta. Azonban a jó rajtot nem követte a folytatás és most az őszi idény befejezéséig a csapat az utolsó előtti helyen fekszik. Nem lehet és nem is szabad szomorkodnunk, mert hátra van még a tavaszi forduló, ahol a város kedvenc csapata — természetesen kellő erőfeszítéssel — sokkal fejebb kerülhet. A vezetőség így is hatalmas munkát végzett. Meg kell dicsérnünk minden egyes tagját és Markos Imrét, a népszerű edzőt, aki jól kezében tartja a Vasutas gyepjét.

A játékosok közül Nagy M. végig megbízható volt, sőt néha bravurok is tettek erejéből. Szilágyi II., B. Nagy és Csárdás jól megértették egymást és egy-két mérkőzésről eltekintve a csapat legjobbjai voltak. Szabó II. ez évben jött fel és a lelkesedése miatt külön is megdicsérendő. Komlósnál az idén már többet vártunk, de reméljük, hogy tavasszal kirobban belőle a tudása. Telki a tavaszi szombathelyi mérkőzés óta eszélyesen játszott, így is volt egy-két kiváló játéka. Szabó I.-et, a veterán harcost még nem lehet eltemetni, míg Sidlik is felhamadt a SZAC elleni mérkőzésen. Vihar nagyon jó vértel volt, tavasszal változatott formát várunk tőle. Kóczián tehetséges, Markosnak még fejlődnie kell. Tiszanelezen nyeri vissza régi formáját, sérülése erősen visszavetette. A tartalékok közül Móró, Keskeny, Bagolyról és Csiky-ről kell szólnunk és reméljük, hogy egy-két ifjúsági játékos — Szánó, Hernádi — is befut az elkövetkezendő évben.

A kerületi alosztályban játszó csapatok közül

a DMTE-vel

széledtük a becsapódásokat. A munkás együttes a múlt év őszén visszalépett az NB II. küzdelmeitől és így a kerületi bajnokság tavaszi fordulójában nem játszott komoly szerepet. Az őszi folyamán külön megemlékeztünk csapatukat és a bajnokság egyik jogos várományosai Körödy, Fohn, Stibinszky

Ujévi

ajándékok legalkalmasabb forrása. Textilutalvány beváltása Szilágyi Lajos divatárú és kézimunkázó, PIAC-UTCA 59.

és Kiss a főerősségei. A piros-feketék minden játékosra dícsérettel érdemel számíthatnak megcsodálással tekintésükkel.

A MÁV-KASE

augusztusban született meg a MÁV-Bocskai és a DKASE fúziójából. A csapataiban komoly erő rejlik és több labdarúgója felsőbb osztályban is megállná a helyét. Ha nem lesz szétválasztás tavasszal a csapatban, úgy a bajnokság I. számú esélyesei valójában első is lesznek. Gere, Deményi, Elek II., Béres, Poltyás és Oláhon kívül a csapat minden tagja őszel mutatott játékaért dícséretet érdemel.

A Postás

a kerület legstílusosabb együttese. A régi skót silurus emlékeztet játékaik, azonban támadásuk befejezésével nagyon sokszor baj van. Ha egy korszerű középcsapatnak lenne, úgy az élvonalban tányázna. Szigeti a legjobb játékosok, azonban Kádár, a sérült Vince, Szűcs II. és Nyeste is kiváló a többiek közül.

A kerület I. osztályú bajnokságáért küzd még

a Dohánygyár

is több-kevesebb sikerrel. Tehetséges játékosai vannak, azonban még meg kell szoknia az I. osztály levegőjét. Szűcs I., Váradi, Solószky, Kacsics és Ács a legjobbjai.

Tizenhárom debreceni csapat

küzd a kerületi II. osztályú bajnokságért — két csoportban. Ez biztató előjel a jövőre nézve.

A Hajdú csoportban a DVSC II. egyikét kiküldésről eltekintve nevéhez méltóan szerepelt. A DEAC labdarúgói jó helyezéseikkel hatalmas meglepetést arattak, míg a Dohánygyár II. váltakozóan szerepelt. A Postás II.-től és a MÁV-KASE II.-től őszintén megvallva többet vártunk. A debreceni csoportban a D. Török és a Rákosi-telep sportját méltóan képviseli. Elősi helyen áll a VAOSZ-ban a városi alkalmazottak egyesületében több neves játékos rugja a labdát. A Harmónia, a HÉV-nek szerezte dicsőséget, a Rendőrség rossz kezdés után az idény második felében végigverte a bajnokjelöltet, míg a DMTE II., a Dózsa MADISZ, a D. Barátság és a MEMOSZ sok fiatal tehetséget foglalkoztatnak. Lesz utánpótlása Debrecennek.

Itt kell megemlékeznünk a jóleső alszövetségi vezetőkről

dr. Thomas Henrikről, Gyulajázi Jenőről, Pataki József, Draskovitsról, Papp Jánosról, Vigh Imréről, és dr. Deák Sándorról, akik szabadidejükben intézték a labdarúgók ügyes-bajos ügyeit — közmegelegedésre. Külön ki kell emelnünk a labdarúgó sport elsőszámú közgazdáját, a játékvetőket, akik az év folyamán fáradságot nem ismerve dolgoztak a magyar sport újjáépítéséért.

Végezetül szólnunk a labdarúgás

hősi halottjairól

Csokai Imréről, a DVSC kiváló játékosáról, Farkas Iván játékvetőről és Zs. Nagy Lajosról, a Harmónia tehetséges labdarúgójáról, akiket mindig példaképpen állíthatunk a magyar ifjúság elé.

Az ökölvívóknak

sikeres évük volt. A DVSC hatalmas küzdelemben megnyerte Magyarország évi vidéki csapatbajnokságát. A magyar ökölvívás fennállásának történetében most történt meg először, hogy vidéki csapat a legjobb hat küzdelemben résztvevett. De itt már közbejött a fővárosi bírój kar és „közreműködése” miatt a DVSC már nem te-

dielt ott lenni a döntőmérkőzésen. A csapatból kiemelkednek: Dobó, Oláh, Szigeti (országos vidéki bajnok), Kovács és Tamási, de a többi versenyző is az év folyamán sok-sok dicsőséget szerzett a piros-fehéreknek.

A MÁV-KASE Hegedűs István szakosztályi elnök irányítása mellett több meglepő győzelmet aratott az év folyamán és a jól vezetett klub a jövőre vonatkozóan nagy tervekkel tiszelti maga elé megvalósítható. Csor-dás, Hermann, Aradi és Ecsedi az egyesület legjobbjai.

A harmadik ökölvívó szakosztály a DMTE-ben működik, azonban az egyesület szegénysége miatt nem tudnak tehetségűkhöz méltóan szerepelni. Pedig néhány kitűnő ökölvívóval — Eperjési, Kovács és Kafi — rendelkezik az egyesület.

A debreceni birkózók

a város színeinek sok-sok dicsőséget szereztek. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy ez a legsikeresebben működő szakosztály a DVSC-nek. Megnyerték Magyarország 1947. évi vidéki csapatbajnokságát és Némethi, Sipos, Tarányi, Mucsi révén számlalva magyar, vasutas kerületi, vidéki és városbajnokságot szereztek.

Némethi több esetben tagja volt a magyar válogatottnak is és a prágai Európa-bajnokságon ő képviselte a nemzeti színeket súlycsoportjában. Szérenytelenség jellemző viselkedését és kommunista hő méltóan szorgalmas munkása a Vasgongyárban. Némethi kívül Tarányi és Sipos is résztvett a magyar vasutas válogatott első komoly külföldi portyájában, ahonnan mindkét ember emlékekkel és sikerekkel meggazdagodva tértek vissza. De a többiek, Deli, Hódos, Tarcsai, Györfalvi, Huszár, Buglyó és a fiatalok reménytelő versenyzők.

A DMTE-nek van még birkózó szakosztálya, de ők építg, mint a piros-feketé ökölvívók, súlyos anyagi bajokkal küzdenek. Csabá, Must, Kovács és Szász országos ifjúsági bajnokok, akik még nagyon sok sikert szerezhetnek a munkás egyesületnek.

Debrecen tornászai

mindig híresek voltak. A 80 éves DTE versenyzői alkotják mindig a magyar tornász élgárdát. A DTE ez évben megerősödött, mert a DVSC tornaszakosztályának feloszlása után a Vasutas tornászai is a DTE-hez kérték igazolásukat. Versenyzői közül Tóth Lajos a férfiaknál dr. Sándorné Nagy Margit a nőknél vezet a rangsori, de utána következnek: a hadifogságból hazatért Magyaróssy, a fővárosból visszaköltöző Magyaróssy-Klencs, valamint Papp, Réthy, Veres, az országos ifjúsági bajnok Mező is sikert-sikerre halmoztak. A nőknél a sok országos bajnoksággal rendelkező dr. Sándorné után Kiss Mária, Lőrinczy Irén és Sári, Vermesné Galaczy Kati, Tőkés Sári, Kaszás Ilona, Németh Janka következnek. Ez az eredményes szakosztály igazán megérdemelné, hogy komolyabb támogatásban részesüljön!

Úszásban visszaesés

mutatkozik a tavalyi jó szerepléshez viszonyítva. Nincs megfelelő, komoly sportember városunkban, aki kezében tartaná a nagyon tehetséges debreceni úszókat. Így az úszók kevés versenyen vettek részt és még kevesebbet rendeztek idehaza. Nánássy, Mikó, Renika, Molnár Borbála, Jost Eva a legtehetségesebbek. Edzési alkalom is nagyon kevés volt, mert a város vezetősége — szomorú — de így van — nem biztosított elegendő időtájeret. A vízilabdázók közül első helyen kell megemlíteni Szigeti, a magyar válogatott vízilabda csapatát, aki tavaszra, 1948-ban már debrecen-

ni egyesület színeiben versenyez. A többiek közül Csery, Harsányi, Schreiber és Keszthelyi vannak az élvonalban.

A többi sportágak

közül a teniszben sok nívós versenyt rendeztek a lelkes vezetők. Határozott fejlődés mutatkozik a sportágban. A versenyzők közül kiemelkednek a Fodor-tesztvépár, a Leóvey-tesztvépár, Kisfaludy, Lányi Barna, dr. Kulín László, Nyáry gróf, Sarkady-Kesztyűs, a nőknél Mersitzné, Barabásné eredményei.

Atlétkában a DEAC versenyzői szerepeltek az idén a legjobban a helyi egyesületek atlétaik között. Több kerületi bajnokságot nyertek, azonban országos bajnokságra már nem futotta tehetségükből. A DVSC-nek is van jól működő atlétaik szakosztálya, ahol Balogh Ferenc vezetésével komoly munka folyik.

A magyar vívósportnak Debrecen ez évben sok kiváló versenyzőt adott. A DEAC megnyerte az országos vidéki kardcsapatbajnokságot, míg Erhardt, dr. Kruppa, Szép, Sinay több vidéki egyéni bajnokságot szereztek. Ki kell emelnünk még dr. Szépné, Magyarország évi vidéki torbajnokát, akitől még fejlődést várunk. E sikerek főszerepe a jubiláló Ferenczy Pál vívómester.

A kosárlabdázó egyesületek közül városunkból a DEAC, a DVSC és a Kinizsi vált ki. A DEAC-nők bejutottak az NB II-be is, azonban anyagi körülmények miatt visszaléptek a küzdelemtől. A DVSC a vasutas bajnokságban szerepelt elég sikerrel. A játékosok közül a nőknél Kiss Magdát, Kelemen Évát, Oláh Sári, a férfiaknál Értetőt, Kiss, Kárpáti említhetjük ki.

A kézilabda főleg a nőknél hódított ez évben. A D. Török és a Kinizsi, a VAOSZ, a Dózsa MADISZ fejlődőképes egyesületek, egy-két év múltával az ország legjobbjai között lehetnek. A férfiaknál a Kinizsi a legjobb, de utána Törös Károly

vezetésével működő Postás következik.

A kerékpározók ez évben még szorosan szerepeltek, mint tavaly. Báthori számtalan versenyt nyert meg és Budapesten is minden alkalommal megállta a helyét. Nyitrai, László, Harangozó, Cziczó és a többiek komoly sikereket arattak és megnyerték többek között Magyarország évi vidéki bajnokságát is.

Az asztali teniszeseink megvették 1947 elején az osztrák vasutas válogatott is, a DVSC az NB I-ben küzd. A versenyzők közül Németh, Gyöngyössi, Selinkó, Harwich és a Leóvey-tesztvépár neveit említhetjük mint legkiválóbbakat.

A motogók ez évben több nívós versenyt rendeztek, ahol nem egy külföldi versenyző emelte a küzdelem fokmértékét. Fässy Péter közreműködésével több kiváló versenyző honatagja származott: Polgár, Fischer Ifj. Lóvay és egyhányan tehetőségek hölgyversenyzői.

A súlyemelők az év elején több nagyszabású versenyt rendeztek, azonban Filöp Istvánnak Debrecenből való eltávozásával vezetett lendületéből e szépen induló sportág Bagdi, Kun, Varga és Gombos a legjobbak Debrecenben. Mindnyáján a DMTE versenyzői.

Végezetül szólnunk kell még a november 23-án megjelent

Magyar Kommunista Párt

sportprogramjáról,

mely szinte torradalmasítja sportéletünket. Egészséges tömegsportot valósnak meg e program keretében. A dolgozók munkaidejük után korszerű sportpályán kedvenc sportuknak hódolhatnak. A nagyjelentőségű terv nyomán úgy a Nemzeti Párt, mint a Kiszgazdipárt elkészítette saját terveit és a közeljövőben összeülnek a magyar sportállamfőnök, akik összegezik a terveiket a szocialista magyar kormány első terjeszték megvalósítás céljából.

Még néhány nap és elbúcsúznak a sikerekből 1947-től. Nem tudjuk mit hoz a jövő, de egy bizonyos, hogyha a debreceni sportolók és vezetők a megkezdett úton harcolnak, akkor a jövő évtől is sok sikert remélhetünk. Mi úgy hisszük, hogy a váró sikerekhez a debreceni sportolók közül egyik-másik olimpiai bajnoksággal fog hozzájárulni.

Tarányi József.

VEGYÉL RÉSZT AZ EMBERSPORT-FOGADÁSON!

TOTO

Tipszervevény ára 3.50 Ft.

A fogadás eredményét kizárólag sportcélokra fordítják, Akarod, hogy Magyarország résztvegyen az olimpián? Akarsz minden fajta sportpályát? Akarod a magyar stadiont? Akarod a tömegsportot?

A célok érdekében fogadj NYERHETSZ!

Tipszervevények kaphatók: trafikokban, osztályszorszájék főarutóknál, elarusítóknál, postahivataloknál, Ibusznál.

Cukrot, tökmagot

a legmagasabb napi áron vásárol

Hajdúsági Terményraktár

(A Huszáriak tanyájában)

Bajtársak!

Flanel jegyre - Fűszercipő - Háztartási cikkek

A Volt Hadifoglyok és Hadirokkantak Szövetkezetében

Hatvan-u. 1. (Püspöki-palota) Nagytemplom oldalán

A jó jegyző

Írta: TORMA KÁLMÁN alispós.

A háborúknak, a gazdasági kríziseknek mindig kísérő és jellemző jelensége, hogy az emberek morális érzéke eltompul, az erőkiesés a becsület megfog, az emberek szívétől az idealizmus kihál.

Hogy az így van, azt láthatjuk ahogyan így van az természetesen. Elég ha csak a háború jelenségét boncoljuk. Ami évek hosszú során bűntudatos emlékeim volt, az a háborúban. A háborúban, amiért dicsekedni és büszkélkedni jár. Igaza van az angol közmondásnak: „a háborúban németes menés”.

De mi a háború vérváladékja, a gazdasági összeomlásban — egy új társadalmi berendezés kiépítésében — nem csak érzékek, hanem magunkba fordítanak kért, ha újra hitet és idealizmust kell építeni.

Ha újra kell építeni, ha háborúztól elszakítottak lesz, ha megboromlottak magunknak gondolatban az a szemünk, az a lényünk, az a gazdaság, az a háború. Itt az a kérdés, hogy az az új, amely demokratikus értékeket képvisel és a népek szabadságát szolgálja.

Az élet minden posztján és minden fázisában külön emberekre van szükség, mint az előzők voltak. Így tartja ezt a magyar nép, és az, mert az a munka, az a gondolat, minden gyermeknek: hogy „kifőlt legyen, mint apád”.

Es ha az így van, mennyivel így van azokon a helyeken, ahol a felelősség és a munka válya teljes embert kíván. Milyen szükség van erre a mentalitásra ott, ahol a nép sorsa dől el, ahol közvetlenül érintkezik a vezető a néppel.

Az előzők közigazgatásról beszéltek, pontosabban a jegyzőekről és megpróbáltam fölvetni az emberek a vezetőjegyzőnek az alakját, aki a demokratikus magyar jegyzői karnak mintaképe és ideálja lehet.

A magyar közélet első tisztviselője a jegyző, akit a nép állít erre a posztjára, hogy a népet eljuttassa. Ez a megismerés nem öncél, hanem a megismerés a közelebb, hanem a közelebbi közelebb.

Aki jegyző akar lenni, az az a porosz-sáros falat lássa meg, hanem a falu belső életét, az alkotótevényt munká ériási lehetőségeit, a megoldandó problémáinak hosszú sorát. Csak az majom jegyzőnek, aki úgy érzi, hogy hazamegy abba a faluba, ahova a sors rendelt és készüdjön fel arra, hogy egy emberkedet két előlenni falujában ahhoz, hogy jó munkát végezteszen.

Változnak az idők, változnak az emberek. Ma már a falu jegyzőjének nemcsak a község első tisztviselőjének kell lenni, hanem annál sokkal többnek, talán úgy fogalmazhatnánk, hogy a falu útképvának. Mindenki tanácsadója, mindenki ügyvezetője, a falu első szervezője, kezdeményezője; hiszen a faluban minden élet a köz-

összehától indul ki és oda tér vissza. Minden problémában, minden kezdeményezésben ott kell lenni a falu jegyzőjének.

Több tehát, végtelenen több a feladata, mint valaha, s ennek a munkának a végrehajtásában nemcsak nagy szakértés, hanem sokoldalúságra, ráteremtettségre, munkabírára van szükség. A falu jegyzője és magja érezze a jegyzőjéről feljebb emelési szándékát, hogy viszonyosra azt, hogy jobb és jobb legyen a község élete.

Mert a mi népfik nem hájtlan. Bizalmasan és nyíltan fordulnak az igaz, de valójuk ha, hogy

ezt a népet annyiszor félrevezették és becsapták, hogy a bizalmatlanságra minden oka megvan. Az a jó jegyző, aki úgy teljesíti hivatalát, hogy az idők multáival a falu apjaként szeretik és tisztelik.

Azért tartja a közmondás, hogy a jó pap holtig tanul, hát a jó jegyző az holtja után is tanul.

De a tudás nem elég ahhoz, hogy valaki jó jegyző legyen. A mi népfik tele van előítéléssel és hányor — sokszor korán — fél is. Fontos tehát, hogy a jegyző éljen — család és magánélete is — példaadó legyen, mert a falu vezetője a jegyzőtől és bízható is rá, aki pedig erre méltóan vállalja, az a faluban már elevenen ember. És ott, ahol él és a példát, ott van a népfik.

KARÁCSONYI ÉNEK

Szeretet és béke a fogházban

„Könyvből az angyal lejött hozzászól, száll az ének a törvényesek fogházának második emeleti folyosójára. A legtöbb arc ismerős, — ott az apagyilkos fiatal ember, itt egy feketéző malma, petróleumoltó, a fal mellett a szőke lány azért van itt, mert valakit fejbavágot egy bottal, az a köpös itt jobbra, sok embert ütött fejbe bottal is, meg puskatussal is. „Jászolban, jászolban...” — énekl a kékezemű lány az ablaknál, aki kétéhes csecsemőjét dunyhájával folytotta meg. A folyosó végén feldíszített karácsonyfa, a szeretet ünnepének szimbóluma. „Békesség legyen földön emberek...” — a hosszú folyosón köztársaságon olyan ember áll, aki nem tudott békeségben élni embertársaival, megkéselte haragját, becsapta szomszédját, megcsalta a társadalmat, amelyet építeni kellett volna. A szeretetet és békességet hirdető ének, melyeket iskoláskorukban kötelelőszertlen, később pedig hitből vagy megszokásból énekeltek jeles ünnepen, — nem tartották őket vissza a büntől.

A büntetlen és büntetlen társadalom reprezentánsai ott ülnek a karácsonyi körül. Magyarországi törvényesek emberek, diakkoniszák, apdák elhozta a törvényesek fogháza foglyainak a szeretet és a béke üzenetét. Az ügyészek arcán az egyébként szigorú ráncokat simára vasolja a hangulat ünnepélyes meghatódottsága. A törvényesek tudósító is meghatódik — annál is inkább, mivel meghívót kapott az ünnepélyre.

A földszinti konyha tiszta. Két szakács főzi a vassort. Az egyik három hét múlva szabadul. A másikól megkérdezzük, hogy még mennyi ideje van hátra. Lesütli a szemetét és azt felolli: „Még sok.” Szándékos emberölés — jogerősen hét év. A konyha vezetője elmondja, hogy egyike a legszorgalmasabb és legmegbízhatóbb munkásnak.

Az első emeleten a nők vannak. A negyvenhat nő közül öt fiatalok. Ezek főleg lopás miatt vannak itt. Öltözékükből látszik, hogy nem a „felőzék” — hanem tartosnak. — Szegény ember akkor lop, ha éhes, — akkor se lop, de hát nagyon éhes”, és a József Attila vérs jut eszükbe — és még valami, az, hogy olyanok, akik sokkal többet loptak és lopnak, vagy ide sem kerülnek, vagy pedig rövid idő múlva kiszabadulnak. Ezeknek a lányoknak azonban nincs pénzük megfizetni az ügyvédet, aki minden „követ” megmozgat.

A második és harmadik emeleten vannak a fédfiak. Mikor belépünk a cellákba vigyázt vezényel a szobafőnök és katonásan jelenti a létszámot. Megakad a szemünk a feketéző terménykereskedőn, akit az új munkabírószék tétve fegyházra ítölt. Megkérdezzük tőle, hogy mi a véleménye az ítéltről?

„Nagyon súlyos, nagyon súlyos” — mondja csöndesen. Bizony nagyon súlyos Szepényi Lajos, ha valaki Magyarországon 1947-ben a székös gabonával spekulál. Miféle én a munkabírók tiz erre ítelték, nem a „pillanatnyi hangulat” vagy valami gyűlölet vezette őket, hanem a — szeretet. Szeretet Magyarországot dolgozó iránt, akik egy új és szebb országot építenek. Ő Szepényi Lajos, ellenkezőjé tette: rombolta az ország gazdasági életét.

Újra felhangzik az ének, miközben meggyújtják a karácsonyfa gyertyáit és a csillagszórókat. Egyesek szemében könny csillan meg. Gyermekkori karácsonyesték meghitt hangulatára gondolunk. Aztán nő a láng, továbbterjed, látjuk a németországi könyvmolyákat, égő lengyel és orosz falukat, Európa nagyvárosait... „Es jókara mindenféle népek és nemzetiségnek...” — a gyertyák ünnepélyesen hajlongnak a köny-

MIT HOZ AZ ÚJESZTENDŐ?

Böngészés az 1946-as naptárban

Ilyenkor újesztendő táján az ember kíváncsian forgatja naptárt, milyen érdekeségeket rejt magában az elkövetkezendő 365, illetve a jelenlegi esetben 366 nap. Elsősorban az ünnepek mikéntje az, amely érdekel minden dolgozót, aki farszáz hétköznapiján után szívósen várja az ünnepnapokat.

Az első, ami az 1946-as naptárban feltűnik, hogy húsvét megkezdésén korán lesz, március 28-án és 29-án. Húsvét tudvaleg a tavaszi napjegyeit követő holdtölte utáni első vasárnapra esik. Az idén március 21. után már négy nappal, 25-én éppen holdtölte van az az utána következő vasárnap március 28-a. Ez okozza azt, hogy a hivatalos farsang mindössze öt

hét lesz, havazószerda már február 11-én megkezdik.

Az ünnepek átlában igen jó időre esnek, mert sok lesz a kettős ünnep. Gyertyaszentelő Boldogasszony, március 15., Gyümölcsoltó Boldogasszony és Mindenszentek hétfőre, május 1. pedig szombatra esik s így a három új n. sátoros ünnepkel együtt az év folyamán nyolcszor lesz kettős ünnep. Vasárnapra csak két ünnep került: Nagyboldogasszony és Karácsony második napja.

Gyümölcsoltó egyébként április 5-én lesz s így egybeesik Vinco napjával, amelyről azt tartja a közmondás:

„Hogya fénylik Vinco, Tele lesz a pinco”, vagyis ha jó boriermet akarunk, akkor ezen a napon kell szurkolnunk a jó időért.

Még egy érdekesség: 1946-ban február átvásárnapos hónap lesz. Ez csak minden 28-ik esztendőben fordul elő, utójjára 1920-ban volt, legközelebb 1976-ban lesz.

Az év 366 napjából összesen 207 munkanap lesz s az 52 vasárnapot beleszámítva 69 ünnepnap.

60r.

100 ajándék!
Férfi kalap
BLEICH-tól Piac-u. 49 sz.

A VOLT HADIFOGLYOK BAJTÁRSI SZÖVETSEGENEK SZILVESZTERE
(A Szövetség új helyiségében (Széchenyi-utca 15. szám első emelet) 7 órai kezdettel nagyszabású műsoros Szilveszter-estét rendez Kacagás, jókedv, lánc reggeli, Ételek, italok helyben. Bejövője 3 forint. Az est jövedelme a volt hadifogoly bajtársak felségélyezését szolgálja.

DNVBY HIRDETMENY
A DNVBY üzletigazgatósága felhívja a t. utazóközönséget, hogy decem. 20-ától kezdve a hétfői napokon Debrecenben 3.54. kor Nyírbátorba indul 30-as számú és ellenirányban Nyírbátorból 15.45. kor induló 27. sz. vonatszámon közlekedését a további intézkedésig beszüntetik. Ezen vonatok forgalmát a csütörtöki napoktól továbbra is fenntartjuk.

Tráthozzon be Ön is
a Modern kötosbnkönyvtárba, a legújabb, legjobb könyveket olvas. Rajta az ünnepek alatt tülekeket SZÉCHENYI-UTCA 3. SZÁM.

Molnár és Rigó
uri- és egyenruhák
szabósága
Iskolandó munka, Révész-tér 2. pontos kiszolgálás

Az újfépült Hotel
ASTORIA
BUDAPEST
Ujonnal felszerelt 150 szobája minden modern komforttal teljes üzembn
Kiváló konyhája közismert. Mérsékelt árak
A debreceniek kedvelt szállodája

Veszek, eladok, cserélek **MEZEI** ószeres
kombinált- és hálószobákat, egyes hibás bútorokat perzsákat és más szőnyegeket, író- és varrógépet, férfi és női ruhát
Vörösmarthy-utca 12

Nagy szilveszter est
Cigány és jazz-zene — Tánc — Asztalrendelés a 168-as telefonon
az Arany Bika étterem és kávéház összes termelében
Hangulatos műsor, vidám jelenetek részék
Turesi Gitta, Takács Margit, Nagy Erzszi, Kerécsz Sándor, Kormos Ferenc művészek felléptéve

Kereskedők textiljegykiosztása

A december hó elején kiosztásra került „L” textilszorozat-jegyekből kétfajta: kaptak a textilkereskedők: az egyiket „Típus” felirattal, a másikat csak kiskereskedői felirattal van eljuttatva. A típus felirattal a kiskereskedő olyan típuspamut-árut kap, amelyet ezek fogyasztói jegy ellenében szolgáltatnak ki. Januártól kezdve kiskereskedői típusjegyet nem kap, illetőleg fogyasztói jegyre kizárólag a típuspamutárut csak a fogyasztóktól átvett fogyasztói jegy ellenében szerezhethet be a nagykereskedőnél, vagy a gyárnál. Szabadon forgalombahozható pamuttextil-árunk szerzéséhez — az eddigi rendelkezések szerint — januártól kezdve továbbra is kap sorozat-jegyek, amely természetesen leve-

sebb értékű lesz az eddigi sorozat-jegyek értékénél, minthogy a fogyasztói jegyre kiszolgáltatható típuspamutárunk mennyisége az összes kontingensből kivételül.

A típus szóval ányomott sorozat-jegyek az alábbi cikkek vásárlására jogosítanak: Inlet, molinó, ruhafüggelék, szőnyeg, karolva, lepedő, kőművhajlón, kamnász, freskó, zong, novida, munkászobakendő, pejelka.

Mindkétfajta jegy két különnyomásban készült. A zöldnyomású jegyek pedig december 15-től érvényesek. Felhívjuk azonban a textilkereskedőket, hogy igyekezzenek 20-ig jegyeket elhelyezni, mert az el nem helyezett jegyeket csak 22-ig lehet az értékképviselet útján az eredetűs eljuttatni.

Az „L” sorozat-jegyek kiosztásával egyidejűleg a kamara minden kereskedőnek új vásárlási könyvet adott ki, amelybe pontosan be kell jegyezni a típuspamutárukat. A régi vásárlási könyveket kötelesek a kereskedők a kamarához minél előbb beküldeni.

Ellopták

a pályaudvari szentolvajt

A MÁV feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik a pályaudvaron álló nyitott vagonokból állanok lopkodták a szentet. A feljelentés alapján a rendőrség máris elfogta a tetteseket Sipos Imre Kéthy-utca 3. és Somogyi Imre Nyugati-utca 3. szám alatti lakások szomszédságában, akiknél nagymennyiségű lopott szentet találtak.

Csekket hamisított

— a pénzt nőkre költötte

Erdős László Werbőczy-utca 10. szám alatti lakos, volt István-malomi irodai előjáró hat rendbéli szikkasztást követően el az István-malom területén. Először egyben az igazgatótól átvett 1216 forintot, azonban mikor a postára ment a pénzzel nem adott fel csak 16 forintot, a többi kijött a csekket 1216 forintra javította ki. Használt módok négy számban követett el szikkasztást.

A budapesti MOSZK terhére is követelt el csalást olyan módon, hogy felvett egy 2000 forintos csekket, s ugyanakkor közpénzben is felvett 2000 forintot. Összesen 7000 forintot szikkasztott el, amit Debrecenben és Budapeston előkelő kávéházakban és mulatókban nőkre és nőre költött el. A rendőrség őrizetbe vette és kihallgatása után az ügyészségre kiadta.

Női ruha, kalap
CZEIZLER-től
Püspöki palota

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk

Részlet
ÁRUHITELKÖZVETÍTŐ
KÖZPONTI IRODA KFT
Debrecen, Piac-u. 43, Svetits-palota. Tel. 810

**Vásároljon
4 havi részletre
cégeinknél**

Ujévi ajándék
Harisnya, zokni, női fehérnemű, pullover, gyermek mackó, se-lyem, szövet nagy választékban.
Bohátka László
Csapó-utca 13. szám

ISMERŐSEINEK
ujévi ajándéknak csak
TÁM cipőt
vehet
Boldog Karácsony ünnepet kívánunk minden vevőnknek TÁM cipőüzlet Vöröshadsereg útja 28 sz. Telefon: 53

Szépirodalmi,
képes- és meséskönyvek, karácsonyfadíszek, staniol papírok — Töltőtoll javítás.
Szabadság könyvesbolt
Városháza épület

Langer és Katz
vaskereskedése
Hatvan-u. 62 Telefon 412
Új és ócskavas Mezőgazdasági, Ipari és háztartási vasárak nagy raktára

UJEVRE FÜLKLIPSZEK DISZTÜK
nagy választékban
Engel Katalin
óra és ékszerkereskedésében, Piac-u. 16

Szemüveget
KLEIN
látyszerésztől
Piac-u. 27
Simonffi-u. sarok

ifjúsági könyvek, legújabb szépirodalom, márkás töltőtollak
CSILLAG
könyvkereskedés
Piac-utca 69. szám

Mindenféle
SZŐRMEÁRUK BUNDÁK
legszebb kivitelben
NAGY MÁRTON
szűcsmester szalonjában, Piac-u. 59

Részletre
háztartási cikket és festékárut vásároljon
Erdős-nél
Csapó-utca 22

Szőrmeárak
Irhabundák 50 év óta
NAGY JÓZSEF
szűcsmestertől
Szent Anna-utca 3

Rádiót, kerékpárt, csillárt
karácsonyra
GULYÁSTÓL
PIAC-UTCA 59 SZÁM

KATZ
Kerékpáralkatrész, vasalók, villanyfőzők
PIAC-U. 34

Minden család öröme:
Gyermekéről egy GISSER FOTO
Piac-u. 43, Svetits-palota

